

I obruten svit sedan 1956

FJÄLLBACKA-BLADET

Tidskrift för Föreningen för Fjällbacka
www.fjallbackabladet.se

Vintern 2025-2026
Pris 100 Kr • Nummer 139

Hej!

Vi på Kust IT är din lokala digitala byrå med kontor i Tanumshede. Som en engagerad IT leverantör till det lokala näringslivet och föreningslivet brinner vi för att skapa digitala lösningar som gör skillnad – nära dig.

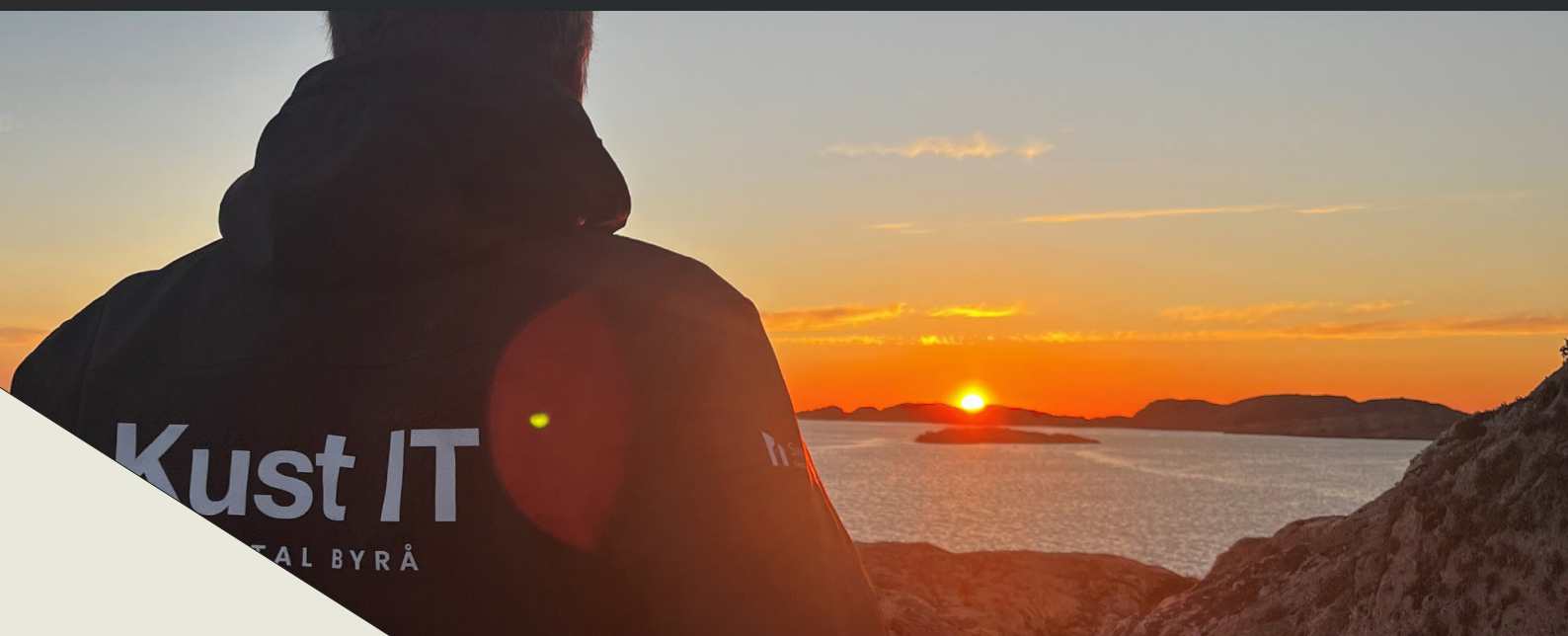
Idag levererar vi IT-tjänster till omkring 500 företag över hela Sverige. Vi ser till att er hemsida är uppdaterad och att er IT-miljö är trygg och säker – så att ni kan fokusera på det ni gör bäst.

Kanske funderar ni på att starta en e-handel eller implementera ett nytt IT-system i er verksamhet? Tveka inte att höra av dig – vi hjälper gärna till med helheten inom IT.

Varmt välkommen att boka ett förutsättningslöst möte med oss, så kan vi berätta hur vi hjälper andra och hur vi skulle kunna hjälpa er verksamhet långsiktigt.

Vi önskar dig en fantastisk sommar!

Med vänliga hälsningar,
Vännerna på Kust IT

Kust IT

DIGITAL BYRÅ

Telefon: 0525-722600

E-post: info@kustit.se

Webb: www.kustit.se

c/o Rebecca Trehammar
Dinglevägen 15
457 40 Fjällbacka
Bg 514-7228

FÖRENINGENS SYFTEN:

Främja näringslivet på orten och värna om Fjällbackas miljö och natur.

Tillvarata medlemmarnas intressen vad gäller deras tillvaro i Fjällbacka.

Arbeta för fortsatt bibehållande och vård av traditioner och den kultur, som utgör en oersättlig tillgång för orten.

Genom kontakt och påverkan hos kommunala organ och andra beslutsfattare söka stöd för föreningens strävan till insatser.

Föreningen ger ut tidskriften *Fjällbacka-Bladet*, som kommer två gånger om året. Medlemmarna får tidningen hemskickad.

FFF:s STYRELSE 2025-2026

ORDFÖRANDE

Rebecca Trehammar, Fjällbacka
trehammar@icloud.com, tel. 070-663 74 11

VICE ORDFÖRANDE

Mats Finn, Fjällbacka
ack@telia.com, tel. 073-377 11 60

SEKRETERARE

Hans Schub, Fjällbacka
schub.hans@gmail.com, tel. 070-559 29 25

KASSÖR

Johan Ulriksson, Fjällbacka
johan.ulriksson@curator.se, tel. 073-773 20 35

ÖVRIGA LEDAMÖTER

Eva Björving, Fjällbacka
eva@bjorving.se, tel. 070-207 49 85

Annelie Kahlman Torstensson, Fjällbacka
anneliekahlman@hotmail.com,
tel. 073-813 16 84

Lars Kahlman, Fjällbacka
lars.kahlman@gmail.com, tel. 070-543 32 55

Kathrine Kahlman, Fjällbacka
kathrinek@telia.com, tel. 073-624 48 97

FJÄLLBACKA-BLADET

ISSN 3035-6296

ANSVARIG UTGIVARE

Anders Torevi

REDAKTIONSKOMMITTÉ

Sammanställande: Anders Torevi
Tel. 070-563 10 39 • anders@torevi.se
Hans Schub, schub.hans@gmail.com
Annika Torevi, annika@kustnara.se
Lars Kahlman, lars.kahlman@gmail.com
Clas Collin, clas@reklamutveckling.se
Anders Nilsson, anders.nilsson@lindahl.se

ANNONSER

Eva Björving tel. 070-207 49 85
annons@fjallbackabladet.se

MEMLEMSREGISTRERING/ADRESSÄNDRING

Telefon: 073-624 48 97
E-post: medlem@fjallbackabladet.se
Via webben: www.fjallbackabladet.se

SÄTTNING OCH LAYOUT

Kustnära Andetag AB

OMSLAGSBILD:

Annelie på isen i Sandhagen.
Foto: Stig Torstensson.

Johan Ulriksson – Kassör i Föreningen För Fjällbacka

Vinterbada i Fjällbacka!

Nu är lugnet, stillheten och tryggheten påtaglig i vårt höstiga Fjällbacka. Vissa dagar är det åtta grader varmt, vindstilla och solnedgången bakom Valö färgar himlen i rött och orange.

Det finns även dagar när vi varit ute och dragit våra hummertinor, då regnet letar sig in på skinnet, ner på ryggen... och fortsätter ner längs kroppen.

Eller mitt i stormbyarna och när regnet blåser in i mitt ansikte, i 90 graders vinkel. Det är dessa dagar då jag knappt får ut min hund Ebbe på sina välbehövlige promenader.

Men det är sååå skönt! Oavsett väder. Frisk, salt luft långt ner i lungorna. Det känns, och är troligen hälsosamt att vara i vår härliga Fjällbackamiljö. Eller som min bror, som bor och jobbar mitt i centrala Stockholm säger: – Du har det bra, Johan.

Kalla vinterbad har aldrig lockat mig, även om jag badat när jag varit tvungen att skjuta undan isflak från vattenytan för att komma upp på stranden. Det var några decennier sedan.

Salta kallbad sägs ju ha mängder med fördelar; förbättrar blodcirkulationen, stärker immunförsvaret, lindrar ömmande muskler och leder, frigör endorfiner och adrenalin som ger en känsla av euofori, minskar stress, ångest och oro samtidigt som det påverkar humöret att nå toppnivåer. Och skulle dessa argument inte vara bra nog, så är det även bra för huden.

Så varför tvekar jag inför tanken att vinterbada? Det är kallt och att frysa är inte så mysigt och skönt. Men nu har jag mitt varma utebad när jag kommer hem. Ja, ni förstår hur mina tankar går.

Jag har ju fördelen att bo i Fjällbacka året runt, för det finns forskare som menar att för att kunna uppnå alla positiva effekter av att vinterbada, så skall man göra det 2-3 gånger i veckan (!). Den tanken känns som att gå från noll procent till tusen procent, för min del. Ett stort steg helt enkelt.

Jag är helt säker på att det finns många som vinterbadar i Fjällbacka, både året-runtboende och delårsboende. Ni som har "tagit steget" och har erfarenhet kring vinterbad, ta gärna en bild och skriv en liten kommentar på sociala medier, tex i Facebookgruppen "Vi som älskar Fjällbacka". Vi som ännu inte vinterbadar behöver få all motivation vi kan få för att få uppleva allt positivt med att hoppa ner i det sköna kalla vattnet!

Till dess håller jag mig till mitt utebad där vattnet är precis så varmt som jag önskar. ■

I detta nummer:

Styrelsen har ordet	3
Från ordföranden	4
Barnens dag	5
Turistsommaren 2025	6
Marina matmarknaden	7
Företagssidorna	
El Toro de Andalucia & Marie, frisör	8
Ny drift på Stora Hotellet	
Fjällbackabor räddade bryggeriet	9
Europa på Dyngö	10-11
Fjällbacka minglade 2025	
Bryggdansen	12-13
Midsommarfirandet	14
Höstfesten	15
Ackes varvsfest	16
Triton 20 år	17
Richters – huset vid kajen	18-21
Vem kan man lita på?	22-23
Fjällbackas befolkning	24-25
Tanums kommuns nya utvecklingschef	25
Håpets katedral besökte Fjällbacka	26-27
Världens Vackraste Skärgård	
Spökfiskeprojektet	28
Ostronparasit hittad i fjällbackaostron	29
Vi minns Lasse Lundberg	31
Bokbiten	33
Det stank i somras	
Rapport från havskräftakademien	35
Sjöräddningssällskapet	38-39
Kyrktrappan	41
Samhällsföreningen	43
Makrill VM	45
Golf	47
Segling	49-50
Gamla Fjällbackabilder	52

Bli medlem i FFF

Årsavgift: 300 kr.

Du får två nummer av
Fjällbacka-Bladet
i brevlådan, runt
Midsommar och runt Lucia.

Anmälan till:
Kathrine Kahlman
Tel: +46(0)73 624 48 97
medlem@fjallbackabladet.se
www.fjallbackabladet.se

Från ordföranden – Rebecca Trehammar

När du läser det här numret av Fjällbacka-Bladet har det hunnit bli december och det är en mörk tid, inte bara för att dagarna är korta utan även för att läget i världen är mörkare än på mycket länge. Om man skulle göra en lista på alla krig, konflikter, klimathot och miljöförstöring skulle det sannolikt kännas extremt hopplöst. Det finns forskning som visar att vi människor mycket lättare tar till oss dåliga nyheter, vi klickar helst på de svarta rubrikerna – hur ologiskt det än är.

I allt det nattsvarta måste vi komma ihåg att det inte skall till mycket ljus för att mörkret skall vika undan. Tänd en ficklampa i ett beckmörkt rum, då blir ljusets kraft tydlig – det är alltid starkare än mörkret. Ljuset symboliserar hoppet som har fått människan att fortsätta framåt i alla tider.

Att ta vara på de människor som finns runt oss känns nästan som en motståndshandling och att göra gott i det lilla kan göra det lättare att stå ut med nyhetsrubrikerna, för det är något vi kan påverka.

Vi bor på en liten ort där eldsjälarna ser till att föreningslivet gör bygden levande året runt. När du deltar i midsommarfirandet, njuter av Havskräftans Dag, skrattar åt barnbarnens krabbfångst på Barnens Dag, dansar loss på höstfesten, myser på julmarknaden eller bjuder med dina gäster till nyårskonserten – detta är bara några få exempel – bakom alla arrangemang ligger mycket ideellt arbete.

För övrigt ges den här tidningen ut med hjälp av till största delen ideella krafter. Många timmar av andras fritid har krävts för att du skall ha det trevligt. Alla har inte möjlighet att engagera sig, men tänk på att du som deltar på möten, evenemang och tillställningar faktiskt bidrar till att eldsjälarna orkar. Ta dem inte för givet, ett tack och glada tillrop betyder mycket, men kostar ingenting!

Torsdag 13 november skulle vi haft en Trivsamt Träff med Johnny "Kätting" Eriksson som tyvärr blev inställd. Johnny skulle berätta om transporter med förnödenheter till Ukraina som han ordnar. Behovet av kläder, sjukvårdsmaterial och mat är större än någonsin inför vintern vid fronten. Ingen kan göra allt, men alla kan göra något – till exempel swisha ett bidrag till 0706-239372. Pengarna går till bränsle till lastbilarna, det är nästan 600 mil fram och tillbaka. Vi passar på att gratulerar Johnny till kommunens utmärkelse "Tanums Ambassadör 2025"!

Jag vill önska er alla en God Jul & Ett Gott Nytt År – ta hand om varandra! ■

Om medlemsavgifter och adressändring

Betala inte medlemsavgiften i förväg.

Medlemsfakturorna skickas med i tidningens sommarnummer.

Snälla – betala när fakturan kommer i sommarnumret.

Då slipper vi utskicket av påminnelsebrev.

Kom ihåg att skicka oss information om ni flyttat.

Svensk Adressändring täcker inte små föreningar som FFF.

Betalar du medlemsavgiften till FFF från utlandet behöver du det här:

IBAN Nummer..... SE54 8000 0835 1900 3621 4872

BIC..... SWEDSESS

BANK..... Sparbanken Tanum

MOTTAGARE..... Föreningen för Fjällbacka

Barnens Dag — *Text & foto: Hans Schub*

Som ett givet inslag i högsommaren arrangerade FFF åter igen Barnens Dag. Den 17 juli var en av sommarens finare dagar. Förväntansfulla barn, och föräldrar, köade upp framför anmälan. De möttes av en nyhet, styrelsen hade tagit beslut om att göra krabbmetetävlingen helt gratis. Vi hade resonerat om att föreningens ekonomi inte står och faller med den lilla anmälningsavgift vi tidigare tagit ut.

Efter krabbmetet, då alla krabbor återförts till sitt rätta element, och alla fått priser (samtliga deltagare får ju pris) startade Kapten Sparrow sin piratshow i parken vid Ingrid Bergmans byst.

Barnens Dag återkommer sommaren 2026, var säkra på det! ■

Resultat 2025

Barn med vuxenhjälp	1/ Melwin Fager • 27 st 2/ Zoe James • 12 st 3/ Linn Hultstein • 9 st
Barn & ungdom to m 17 år	1/ Amanda Stjärnberg • 23 st 2/ Malte Björklund • 15 st 3/ Johannes Hof • 14
Vuxenklass	1/ Yolanda Sanchez • 21 st 2/ Jeny Jöranli • 9 st 3/ Maria Wachtmeister • 5 st

Norrskjen – sista chansen för denna gång – *Anders Torevi*

Vill ni se det vackra norrskenet så passa på under början av 2026. Cykeln för solmaximum är elva år och det nuvarande solmaximumet inträffade i slutet av 2024. Hög aktivitet har fortsatt 2025 och kommer hålla i sig till början av 2026. Sedan minskar det succesivt för att nå solminimum 2031.

Under solmaximum ökar antalet solfläckar, solflamnor och koronamassutkastningar. Men största anledningen till det spektakulära norrskenet är att solens magnetfält omvänds.

Boel Hellgren tog det vackra fotot 29 september och vi tackar för att vi fick använda det. ■

Besöksnäringens sommarsäsong 2025

Text: Annika Torevi • **Foto:** Bo Larsson & Annika Torevi

Kanske borde rubriken egentligen vara *Besöksnäringens sommarhalvår* eftersom det kommer besökare till Fjällbacka redan från april/maj – och ända till slutet av september.

Visst drar hummerfisket litegrann och skärgårdsturerna har hållit i gång ovanligt länge i år, men under sen höst och vintertid är det i princip bara bussburna besökare från Kina som tycker att väder och vind inte är en anledning till att avstå en promenad i en pittoresk fiskeby.

Europa har verkligen upptäckt Fjällbacka. När man rör sig i centrum under sommarsäsongen är språken många. Antalet gästnätter (camping, hotell, professionella B&B och gästhamnar) blev ungefär som 2024. Privat uthyrning och husbilar som inte står på camping är tyvärr inte möjliga att räkna, de fattas alltså i statistiken.

Nytt för i år var att franska besökare passerat de tyska i antal. Flest besökare kommer fortfarande från Norge, följt av dans-

karna som ökat i antal, på tredje plats nu Frankrike och fyra Tyskland. Sett till hela Västra Götaland är Tyskland fortfarande tredje störst, av det kan man dra slutsatsen att "våra" franska besökare kommer hit på grund av Läckberg-effekten.

Man skall vara försiktig med att använda utsikten från den egna ytterdörren som perspektiv på världen, men eftersom just min ytterdörr på jobbet ligger mitt i Galärbacken vågar jag hävda att vi haft en ökning av italienare och polacker den här sommaren. Läckbergfans från Spanien börjar också dyka upp, sannolikt även delvis pådrivna av den extrema sommarvärmerna i hemlandet.

Dagsbesökarna, oavsett om de är norrmän på tur, shopping-sugna från grannkommunerna eller bussresenärer som tar en bensträckare på väg till en storstad, går inte heller att räkna.

Sett till fyllnadsgraden på parkeringarna och näringsidkarnas magkänsla så har de ökat under året som gått. Eller, magkänsla, förresten – många hade omsättningsrekord under årets högsäsong, trots en mycket trög start under våren. ■

Glada kinesiska besökare på gästhamnsbryggan.

Belgarna herr och fru De Meulemeester är kanske de allra första Åsa Hellberg-turisterna efter att Åsas Fjällbackatrilogi blivit översatt.

Marina matmarknaden

Text: Lilja Gunnarsson, Tanums kommun • **Foto:** Hans Schub

Full fart på kajen med Sjödäddningens Rescue Joakim Hedin, Håpets Katedral och TS Kvartsita på utsidan.

Professorn Kristina "Snuttan" Sundell.

För fjärde året i rad fylldes kajen i Fjällbacka i början av augusti av dofter och smaker från havet när den marina matmarknaden gick av stapeln. Evenemanget, som arrangeras av Tanums kommun, lockade omkring 2 500 besökare. Den marina matmarknaden är en del av Västerhavsveckan – en årlig temavecka som sätter fokus på havet och havsmiljön genom aktiviteter, föreläsningar och evenemang längs hela västkusten.

Utställare erbjöd smakupplevelser från havet. Här fanns allt från frasiga langos med skaldjur och tångkaviar till musslor, sardiner, fiskburgare och algbaserade produkter. Besökarna kunde smaka både klassiskt och nytt, samtidigt som de lärde sig mer om hållbar sjömat. I bokatältet kunde besökarna träffa författare, få böcker signerade och lära sig mer om havsmiljön.

Scenprogrammet bjöd på kunskap och humor, Stefan Edman och Tomas Andersson kåserade om sillens historia, medan Linnéa Sjögren och Maria Zihammou visade hur tång och musselfärs kan användas i modern matlagning. Professor Kristina

"Snuttan" Sundell berättade om cirkulära odlingsystem och Kennet Lundin tog med publiken på en marin smakresa med snäckor och bläckfiskar. Dagen avslutades med Karl-Johan Nylén som inspirerade till matlagning med havets råvaror.

Tanums kommun deltog med flera egna inslag och berättade om sitt pågående arbete för en hållbar havsmiljö. Vid kajen visades bland annat hummertinor från spökfiskeprojektet, där tappade fiskeredskap samlas in för att minska påverkan på djurlivet. Energi- och klimatrådgivare fanns på plats och gav råd om hur man kan spara både energi och miljö.

Trots att prognosen hade lovat regn, blev det en solig dag fylld av glädje, nyfikenhet och upptäckarlust. Kajen fylldes av besökare som provsmakade, pratade med forskare och inspirerades till nya sätt att laga mat från havet. Den marina matmarknaden har på bara några år blivit en självklar sommartradition i Fjällbacka – en plats där smaker, kunskap och hållbarhet möts där havet står i centrum. ■

Maria Zihammou och Linnéa Sjögren.

Kennet Lundin och konferencier Alexandra Apelsten.

El Toro – byns nyaste krog – Annika Torevi

Vi skrev en notis om familjen Linds El Toro de Andalucia i förra numret. Då, i början av sommaren, tänkte ägarna att lokalen skulle användas som butik med delikatesser från Andalusien och för event med slutna sällskap, men i augusti blev det en restaurang också, nästan av bara farten.

Eftersom Peter både haft sportbar, startat och drivit Oceanbryggeriet i Göteborg i 17 år samt haft sommarkrog i Grundsund för många år sedan – och efter det sade han "aldrig mer" - vet både Peter och Jenny mycket väl hur uppslukande krögarlivet kan bli. Skälet till att köpa lägenhet i Fjällbacka var att njuta av livskvalitén på kusten, så utmaningen kommer bli att hitta en balans mellan verksamhet och fritid, särskilt under sommaren.

El Toro är en familjeangelägenhet; yngste sonen Elliot är 16 år, går kockutbildning och jobbar i köket. Oliwer, 19 år, serverar. Båda har fått god rutin på kort tid.

Peter och Jenny är positivt överraskade över hur många som hittat till Falkegården även efter högsäsongen. Restaurangen har 35 platser som snabbt fylls när man erbjuder evenemang som vinprovningar, Bubbel och Babel, Bohuskväll med quiz, schlagerkväll eller grillafton. I mitten av december blir det spanskt julbord. Under hela året erbjuder man avhämtning av ost och chark när det är öppet.

Jenny, som är lärare till yrket, har gått ner i arbetstid för att ägna sig åt El Toro. Det är nämligen inte bara det vi ser i Fjällbacka som

utgör verksamheten. Man har även webbshop och levererar de andalusiska produkterna till andra krogar och butiker.

Men hur började egentligen det här med andalusiska godsaker? Familjen har bott två år i just Andalusien och insåg efter många provsmakningar på utflykter runt om i regionen att det borde finnas en marknad för dessa läckerheter hemma i Sverige – och på den vägen är det.

Med tanke på hur många i närområdet som reser till Spanien och, får man förmoda, gillar spanska smaker, går El Toro säkert en lysande framtid till mötes. ■

Frisören som firar 30 år – Annika Torevi

Redan när Marie Högberg var sex år gammal och växte upp i Strömstad drömde hon om att bli frisör. Efter examen på frisörinlinjen i Göteborg jobbade Marie som anställd i stan och sedan hyrde hon stol i Tanumshede några år. I Fjällbacka började Marie med att hyra egen stol hos Nisse Barbis Carlsson och stamkunderna följde med dit. Herrarnas hår var Bengt Axelssons domän, damernas Nisse Barbis - det fick stå Nisses Damfrisering på visitkorten, trots att Marie jobbade för sig själv och även klippte män. På 80-talet hade skillnaden mellan dam- och herrfrisör försvunnit, men både Bengt och Barbis var av den gamla skolan. Samarbetet fungerade bra, förutom att Barbis ibland stod och ryckte i kammen i bröstfickan i frustration över att Marie släppte iväg kunderna *lite väl rufsiga*.

9/9 1999 öppnade Marie *Frisserian* i Coops byggnad, efter att Posten minskat ner sin verksamhet. När Konsum behövde mer butiksyta 2006 flyttade salongen till Hälsan. En frisör blir aldrig fullärd och Marie har fortsatt utbilda sig, 2011 blev hon klar med Mästarutbildningen, en omfattande utbildning för hantverkare. För nio år sedan byggde Marie och maken Dick nytt hus på Bräcke Ödsmål med en egen avdelning anpassad för Marias verksamhet.

Jag frågar Marie om den dröm hon hade som sexåring har slagit in, blev det som hon föreställde sig? *Bättre*, svarar Marie utan att tveka, *men utbildningen var svårare än jag trodde. Att flytta runt i bostadsbristens Göteborg gav inte den bästa förutsättningen för studiero. Det allra roligaste med yrket är att få hjälpa människor, att vara fin i håret är viktigt för de flesta. Dessutom är hår underbart att arbeta med.*

Marie jobbar inte bara i salongen, hon gör även hembesök till de kunder som inte längre kan ta sig ut, oavsett om de bor hemma eller på Service. En frisör för livet, helt enkelt. ■

Ny operatör tar över Stora Hotellet – siktar mot ny, smakrik epok

Text: Anders Nilsson • **Foto:** Privat

Efter flera år med bolaget Goldrest – där bland andra kocken Thomas Sjögren ingått – är det nu dags för ett skifte på Stora Hotellet i Fjällbacka.

Vid årsskiftet tar Niklas Viken över driften och målsättningen är att öppna verksamheten igen i mars 2026.

Under den kommande perioden fokuserar Niklas på att bygga upp ett lokalt, engagerat team. Ambitionen är att anställa medarbetare som brinner för hotellet, Fjällbacka och gästerna – och som vill vara med och skapa nästa kapitel för huset.

Niklas är välbekant med både branschen och Bohuskusten. Med rötter i Bohuslän och mångårig erfarenhet av hotell- och

restaurangdrift i kustmiljö har han bland annat utvecklat en framgångsrik verksamhet på Käringön, där mat, boende och aktiviteter vävts samman till helhetsupplevelser. Han har dessutom ett etablerat nätverk av lokala producenter och turistaktörer – något han ser som en viktig resurs även i Fjällbacka.

Hur Stora Hotellets olika restauranger exakt kommer att utformas är ännu inte fastslaget, men atlantens och Bohusläns smaker blir en tydlig inspirationskälla.

– Vi ser framför oss en ny, levande och smakrik epok för Stora Hotellet. Ett lyft där mat, boende och atmosfär utvecklas ytterligare, säger Niklas Viken. ■

Fjällbackabor räddade bryggeriet

Text: Anders Nilsson • **Foto:** Privat

När beskedet kom i februari att Grebbestad Bryggeri gått i konkurs efter tre decenniers drift väckte det starka reaktioner hos många. Kort därefter tog fjällbackaborna Ulf Sjöberg samt bröderna Johan och Tomas Järund initiativet att förvärva konkursboet – och därmed säkra bryggeriets framtid.

– Vi reagerade som många andra starkt på beskedet och kände att bryggeriet måste leva vidare. Så vi gjorde helt enkelt slag i saken och förvärvade konkursboet, säger Ulf Sjöberg.

Grebbestad Bryggeri startades 1995 och har sedan dess levererat öl och must runt hela landet. Under åren har bryggeriet etablerat sig som ett välkänt varumärke, uppskattat för sina kvalitetsdrycker med rötter i den bohuslänska traditionen. Som mest omsatte bolaget omkring 20 miljoner kronor.

– Vi kände ett stort engagemang hos personalen och ett tydligt önskemål om att bryggeriet skulle få leva vidare. Eftersom vi inte själva har erfarenhet från branschen var det en förutsättning att de var med på en fortsatt resa, säger Tomas Järund.

– Dessutom såg vi en tydlig potential att återskapa en välmående verksamhet genom ett välkänt varumärke, produkter av högsta kvalitet och en lojal kundbas.

För den som följt bryggeriet genom åren är förändringen tydlig, ett större fokus mot krogar och butiker längs kusten, samtidigt som bryggeriet är mer synligt genom digitala kanaler och olika evenemang.

Tomas Järund, Johan Järund och Ulf Sjöberg.

– Vi vill verka mer lokalt och hoppas att ett större kundfokus ska få både krogar och slutkonsumenter att stötta oss genom att köpa våra produkter, säger Tomas Järund.

Inför julen har 40 000 liter julöl producerats, redo att distribueras till Systembolagets butiker över hela landet. Av bryggeriets totala kapacitet på 400 000 liter per år utgör julölet en viktig intäkt och är ett värdefullt komplement till högsäsongen, som fortfarande är sommaren.

– Att ha intäkter fördelade över året är såklart oerhört värdefullt. Kommer vi upp i tidigare års försäljning av vårt julöl så får vi vara väldigt nöjda med vårt första år i bryggeribranschen, avslutar Johan Järund. ■

Europa på Dyngö

- hur hamnade Europa där?

Text: Veronica Öjeskär • Foto: Familjefoto

En decembermorgon år 1864 vaknade Väderöborna upp till full storm. I Sverige regerade kung Karl XV, känd för sin ståtliga mustasch och sina glada fester. I Förenta staterna rasade inbördeskriget och Abraham Lincoln hade just blivit omvald till president. Men ute vid Södra Väderöarna, på den svenska västkusten, var det varken politik eller pompa och ståt som stod på agendan, utan en kamp mot havets krafter.

Tidigt på morgonen den 5 december körde segelskeppet Europa rakt på grund vid Södra Sundskär, i den sydvästra delen av Väderöarna. Fartyget var en brigg, ett tvåmastat segelskepp med fyrkantsegel tvärs över masterna. Europa var på väg från Newcastle i England till sin hemmahamn i Rostock, lastad med stenkol.

Men dimman svepte in som ett tjockt täcke och dolde de förrädiska grunden. Kapten H. Westphal och hans besättning hamnade plötsligt i ett kaos av hög sjö, klippor och grund. Först framåt middagstid fick lotsarna på Väderöarna syn på vraket. De tvekade inte.

Med lotsbåten i spetsen och en roddbåt på släp gav de sig ut i det stormiga havet. Vågorna slog över båten, saltvattnet frös till is på kläderna, men de fortsatte. Bränningarna blev så kraftiga att det var omöjligt att komma nära vraket med den större lotsbåten. Två modiga lotsar som hette Petter Johan Olsson och Alexander Hansson riskerade sina liv och hoppade i roddbåten i försök att nå vraket och de nödställda. Efter flera misslyckade försök och med båten ständigt fylld av iskallt

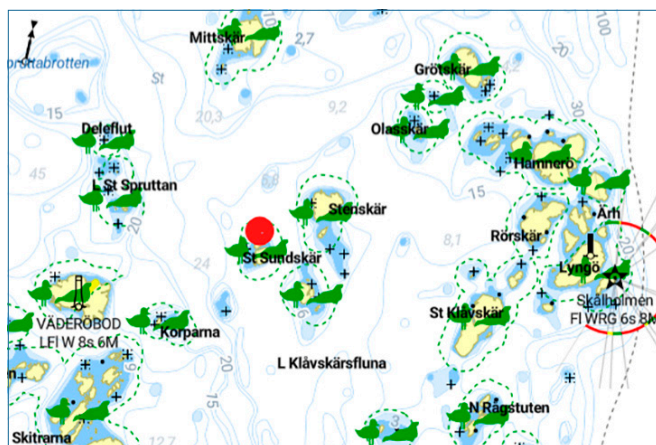

Bild från Skippo.

Stora Sundskär, 58° 32.748N, 11° 03.103 E, vid Södra Väderöarna där Europa förläste den 5 december 1864.

Bild: Sjöhistoriska museet.

Inget foto av skeppet finns bevarat men briggen på bilden, som är byggd 1854, är av samma typ som Europa.

vatten, lyckades de till sist att nå det strandade fartyget. De klättrade ombord på vraket och räddade besättningen på åtta sjömän och deras kapten.

Ur lotsjournalen, återgiven på lotsarnastockholm.se:

”Myckna brottsjöar slog över roddbåten, men man fortsatte trots att båten fylldes gång på gång.”

”Alla åtta ombordfördes säkert i roddbåten under stark sjögång och förts till lotsstationen.”

Väl i land på Storö blev de skeppsbrutna omhändertagna av lotsarna och deras familjer. Fartyget och besättningens ägodelar gick däremot förlorade. Kapten Westphal lovade att rapportera den svenska räddningsbragden till den preussiska regeringen så att lotsarna skulle få en välförtjänt belöning.

Inga dokumenterade utbetalningar av pengar, medaljer eller officiella erkännanden har hittats i arkiven, så troligen höll kapten Westphal inte sitt ord.

Lotsstationen på Väderöarna (Storö).

I Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning den 12 december 1864 stod en kort notis:

”Brigg Europa, Westphal, på resa från Newcastle till Rostock med stenkol, har förolyckats vid Väderöarne; besättning räddad.”

Och i Bohusläns Tidning den 9 maj året därpå annonserades en auktion i Strömstad:

”Strandat gods från briggen Europa såsom tågvirke, segel, kättingar, ankare...”

Ur sjöförklaringen i Strömstads rådhusrätt berättade kapten Westphal hur vädret hade slagit om:

”Måndagen den 28 november var det frisk vind, under natten storm från sydväst. Briggen drev då norrut, förbi Väderöarna, där den tog grund. Fartyget fick svår slagsida och besättningen måste överge det.”

Stormen rasade i flera dygn.

”Söndagen den 4 december var stormen så stark, att seglen slet sönder.

Måndag den 5:e morgon: Briggen kastades med väldig kraft upp mot bränningarna. Besättningen räddades av båt från land.

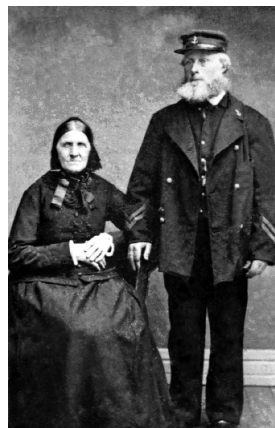
Masten brutna. Segel förstörda. Däcksluckor bortslitna. Hela fartyget i fördärvat skick.”

Rättens slutsats löd:

”Strandningen kan icke tillskrivas försummelse från kaptenens sida, utan berodde på svår storm, dålig sikt och ogynnsamma omständigheter.”

Från storm till stillhet – mästerlotsen Olof

En av de som tjänstgjorde som mästerlots på Väderöarnas norra lotsstation runt den tiden, hette Olof Gustaf Olofsson (1829–

Mästerlots på Väderöarna Olof Gustav Olofsson (1829-1899) med hustru Beata Johannisdotter (1825-1904) som flyttade till döttrarna på Dyngö 1891.

1899), gift med Beata Johannisdotter (1825–1904). De levde där tillsammans med sina sju barn. Men i mars 1891, efter många år av lotsliv, valde Olof och Beata att lämna Väderöarna och slå sig ner på Dyngö. En annan ö, lite lugnare och närmare fastlandet.

De flyttade in hos svärsonen Josef Johannisson Holmberg, fiskare och make till deras dotter Gustava. Dotterns familj hade vuxit snabbt med sju barn födda mellan 1887 och 1899. I huset intill Josef och Gustavas, bodde också deras andra dotter Lovisa.

Hon var gift med Josefs tvillingbror Johan. När Lovisa och Johan

inte fick egna barn, blev en av Gustavas döttrar, Ellen Gustava Holmberg (1893–1971), deras fosterbarn.

Ellen blev sedan kvar i huset, gifte sig med Artur från Fläskö och de fick tre barn. Erik Holmberg, Margot Eliasson och Helge Holmberg. Helge var min morfar och därmed var mästerlots Olof Olofson min morfars mormors far.

Dyngö hamn med Josef och Gustavas, numera Anitas, hus som nr tre från vänster i bild, med den tillhörande sjöboden med namnbrädan Europa.

Mitt bland dessa människor, på denna lilla ö och semesteridyll utanför Fjällbacka, hänger fortfarande ett minne från en av havets allvarligaste stunder. På en sjöbod inne i Dyngö hamn, tillhörande Josef och Gustavas barnbarn Anita Henriksson, född Holmberg, sitter en namnbräda. En enkel träskylt med gula bokstäver, som lotsarna på Väderöarna troligen hittade efter vraket av briggen Europa. Och som följde med mästerlots Olof Olofsson när han gick i pension och flyttade till Dyngö. Kanske som en påminnelse om farorna till sjöss, men också som ett minne av hjälteinsatsen.

Så hur hamnade Europa på Dyngö? Jo, med dimma, storm, katastrof och hjältemod. Och till sist med en namnbräda, en lotsfamilj och minnet av en räddningsinsats som aldrig glömdes.

Första bilden i artikeln är på Anita (barnbarnsbarn till mästerlotsen Olof Gustaf Olofsson) och maken Eino Henriksson utanför deras sjöbod på Dyngö. Anita, född 1935, vittnar om att namnbrädan har hängt där så länge hon kan minnas.

Texten är skriven av Veronica Öjeskär, mästerlots Olof Olofssons ättling i femte generationen. Fjällbacka-Bladet tackar! ■

Alla var där! Var du?

Sommaren var het i Fjällbacka. Ibland var det vädret, men framför allt var det evenemangen och festerna: midsommar, seglartisdag, varvsfest och bryggdanser. Katedraler och Matmarknad och så småningom FFFs höstfest. Här kommer några sidor med mingelbilder. Är du inte med i vimlet? Otur med fotovinklarna förstås, för du var naturligtvis där och tog tillvara allt som Fjällbacka bjöd på.

Bryggdansen

Text: Clas Collin • **Foto:** Clas Collin och Jonas Leffler

Tvåtakt och tretakt och fyrtakt, ja lite sexåttondelar också. Bossa och cha cha, vals och rock och schlager. Trots att stormen Floris inte riktigt bedarrat, kom danssugna inte bara från samhället och från båtarna. En del hade åkt betydligt längre än så, till exempel från Berlin och Paris.

Dansat på bryggan i Fjällbacka vet vi bestämt att man gjort sedan 1880-talet. I början av sextioalet var det lite skakigt med

dansen, men då tog Sko-John tag i taktpinnen och nystartade traditionen. Lekkamatraterna som stod på scenen även i sommar, har nu spelat upp till dans de flesta somrarna sedan 1986, i över 30 år! Först ledda av Curt-Eric Holmquist och Lasse Lundberg, nu av Janne Gunér.

Vi haltade ut i vimlet för att ge dig lite bilder att jaga bort vintermörkret med. ■

Alla dansade. Gamla och unga, fast- och delårsboende, tyskar och fransmän, seglare och campare. Och de som inte dansade satt på Ackes och tittade på. Kineserna hade tyvärr stigit på bussen igen, annars hade Fjällbacka Bryggdansen gett dem ett minne för livet.

FJÄLLBACKA MINGLADE 2025

De komma från öst och väst. Lekkamraterna har sina professionella rötter längs hela kusten: Torbjörn väljer ut kvällens gitarr och förstärkare innan han åker från Åmål. Larsa lastar keyboardet på Hamburgö och Thomas släpar trumsetet från Kalleby. Victoria, dragspelsdrottningen, packar spelet i Hogdal. Tompa och Lars nöter motorvägen från Göteborg. Och Janne släntrar nerför Håkebacken med bas och PA-anläggning i famnen.

Familjen Graff, aus Bernau bei Berlin, vilar upp sig i blåsten. Absolut inte första-gångsbesökare i Fjällbacka.

Sälvik var som vanligt väl representerad. Eva Käll och Göran Moser tillhörde de ivrigaste.

Och över musiken vakar maestro själv, Lasse Lundberg. Har man skrivit "Fjällbacka Skärgård" så räcker det för att få ta det lite lugnt och låta ungdomarna spela av sig.

Jessica och Martin Hindemark upptäcker att även bryggor har ett slut.

Midsommarfirandet

Text: Anders Torevi • **Foto:** Susanne Maxvall & Hembygdsarkivet

Folkligt midsommarfirande i härligt sommarväder. Berith Torevi, Clas Collin, Anders Edvinger, Andreas Karlsson och John Sanderson fixade dansen.

I Fjällbacka firas det midsommar som aldrig förr, eller som alltid förr, kanske vi skall säga. Det stora firandet mitt i byn drar otroligt mycket folk och har så gjort i flera generationer. Dans var det på trädäcket vid Planarne innan stora betongkajen byggdes, så säkert har det firats midsommar där sedan 1930-talet – och kanske ännu längre tillbaka.

På 1950-talet blev *midsommar på kajen* ett begrepp och platsen var liksom lite helig fram till omkring 1990 då firandet flyttades till idrottsplatsen och FIK under några år. När Ingrid Bergmans torg 1999 slutade vara en urtråkig parkeringsplats och det gatstensbelädda, plana torg vi har idag invigdes, flyttades firandet dit och har sedan dess arrangerats av Brygdansföreningen. I år var det fler deltagare än någonsin.

Fullproppat var ordet och kanske är det tur att det idag firas även på andra platser, t ex i Mörhult och Campingen i Sälvik. Andra platser har tidigare också förekommit, bla Oxnäsparken (där man svänger ner mot båtvarvet) på 1950-talet.

Att klä Majstången, som den hette från början (maja = att smycka med blommor och löv), var troligen ett sätt att fira vårens ankomst och för att få goda skördar, ursprungligen en tysk tradition. Midsommarafton firades fram till 1952 alltid den 23 juni men från 1953 är det fredag mellan 19–25 juni som gäller. Midsommardagen var alltså 24:e vilket är Johannes Döparens födelsedag. I Danmark och Norge heter den dagen *Sankthans* (efter Johannes). Välkommen till torget midsommarafton 2026. ■

SCB samlar in statistik från mobilnätet och under midsommarhelgen fördubblades antalet människor i Tanum. Vi är tredje kommun i landet när det gäller ökningen under midsommar, det säger en del om hur populär midsommar är här.

Oxnäsparken 1958

Kajen 1967

FFF + Snar Bar = Höstfest

Text: Lars Kahlman • **Foto:** Hans Schub

Föreningen för Fjällbackas styrelse hade en tid funderat på hur vi skulle ordna något för en yngre publik, höja stämningen under hösten och förlänga säsongen, en diskussion som ledde fram till en idé om att ordna en höstfest i samhället. Efter sonderingar togs beslut att arbeta tillsammans med Snar Bar i arrangerandet av evenemanget, något som byggde på att bryggan bakom fiskafären kunde förvandlas till ett trevligt, intältat partyområde. Detta blev möjligt då Jonatan Widelius släppte till sin servicebrygga ett par dagar. Mat och dryck kunde då enkelt serveras från Snar Bars kök och bar, om bara kommunen kunde övertalas att ge tillstånd. Och rätt tillstånd dröjde till sista minuten, en mindre miss hade gjorts i ansökan gällande områdets utsträckning. Men en justering skickades in och blev godkänd precis innan start. Inga kommunala förordningar bröts därmed.

Under planeringen hade festkommittén insett att en höstfest även krävde musik! Ett förslag på ompa-ompa-musik à la Bayerisk oktoberfest förkastades snabbt då vi siktade på premiär lördagen den 20 september, inför hummerveckan. Och antalet kända ompa-ompa musiker var starkt begränsat. Något mer värmande behövdes inför ett eventuellt kyligt hummerfiske. Efter överläggningar och genomgång av kontakter kunde kommittén slutligen vaska fram ett av Västsveriges bästa cover/partyband: Rockcircus! Ett band bestående av karaktärerna Zirkusdirektör Schnitsel-Fritz med sina tre cirkusartister Mister

Guru Whip, Monsieur Baguette Adolpho och Heinz Helium. Allt var nu klart förutom mindre detaljer som tält, bänkar, bord, scen, el och belysning.

Det blev att anlita FFF:s tält- och evenemangspecialister för ett intensivt byggande dagen före festen. Det vill säga en i huvudsak förstärkt styrelse, med bland annat en riktig mon-törsförman i form av Stig Torstensson, kunde sätta upp tält och bygga scen någorlunda säkert på bryggan. Ingen trillade i havet. Vissa modifikationer av ett av FFF:s tält krävdes dock. Det blev att ta fram vinkelslipen och säga av tältstöttorna så längderna anpassades till fiskeriföreningens gamla lastramp, men nu är de justerade även inför kommande arrangemang på samma plats.

Själva höstfesten började klockan 16 på lördagen och tack vare två bejublade set med Rockcircus, fortsatte festen under ökade stöj och stim till klockan 22. Dansgolvet och bryggan var fyllt av dansande, glada och upprymda gäster. "Bryggdansen" fick under kvällen en ny mening i Fjällbacka! Åtminstone över 200 serverades mat, men ytterligare gäster var där och bara diggade eller drack något, och kanske dansade. Allt förflöt lugnt med en härligt gungande samling av olika "fjällbackaianer" på bryggan. Allt från unga till gamla, från infödda till gästande. Kort sagt en trevlig kväll som vi hoppas kan upprepas även nästa år. Och vädret var på sitt bästa humör under kvällen, men dagen efter demonterades allt i ösregn. Man skall ha tur ibland. ■

Ackes Varvsfest – en dundersuccé!

Text: Annika Torevi • **Foto:** Christian Grau & Ackes

Sommaren 2023 arrangerade Ackes sin första fest med livemusik på kajen. 2024 blev det två, en med Partypatrullen och en med Triton. Den senare drabbades av regn och då började man fundera på hur det skulle gå att vädersäkra sommarfesterna. Fjällbacka båtvarvs hall där man vinterförvarar båtar, den borde väl vara rätt tom på sommaren?

Den helt utsålda varvsfesten inföll under värmeböljan i juli och bilderna är som reklam för sydligare breddgrader; tusen sommarfina människor i solgasset, långbord, parasoller och kalla drycker.

Christian "Sillen" Hellberg stod i den stekande solen och lagade den förbokade menyn. Flera olika barer såg till att vätskenivåerna hölls på en bra nivå, värdarna bestod av välkända ansikten och Triton stod på scen.

Men säg det arrangemang där inte en enda sak går på tok... Det spelar ingen roll hur många checklistor man har, man kan aldrig vara 100% förberedd på allt. Johan Tidstrand har lite svårt att

hålla sig för skratt när han beskriver hur det som började med en liten tur till Richters för att hämta mer is till barerna på eftermiddagen slutade med en kofot i dörrspringan på en bajamaja.

Johan står på kajen med bilen full av smältande is i 30 graders värme, klar att köra till varvet, när startmotorn ger upp. Ny bil rings dit och isen lastas mödosamt över. På väg till varvet kommer ett samtal från personalen – någon är inlåst i en av bajamajorna och kan inte komma ut. När gästen drog lite extra i handtaget lossnade det och åkte ner i toan. Gasen i botten, lasta av isen fort som f-n, försöka komma ihåg exakt i vilken väska nycklarna till bajamajorna finns, leta, leta, hitta – bara för att upptäcka att nyckel inte hjälper när handtaget är borta. Stefan "Eppo" Börjesson hade tack och lov en kofot och ibland är lite våld den bästa lösningen. Den instängde var en icke namngiven delårsboende med stort lugn – slutet gott, allting gott!

Inför 2026 planerar gänget bakom Ackes nya arrangemang – vi längtar redan. ■

Triton 20 år

Text: Anders Torevi • **Foto:** Emmy Erlander & privat

TRITON – Petter Polson, Martin Nylén, Carl-Emil Lindberg och Oskar Kvarnström på scen under Ackes Varvsfest.

Tjugo år! Jag trodde faktiskt det var några fler, men när jag började sortera tankarna insåg jag att det fanns några andra band före Triton, bl.a SUR (läs: As You Are).

Att trion Martin Nylén, Petter Polson och Carl-Emil Lindberg spelar ihop är inte så konstigt, alla tre växte upp på Falkeliden med inte alltför många meter mellan hemmen. Sedan hade de tur att Tanums alla skolor på den här tiden satsade mycket på just musik. Från 4:e klass fick de använda musikrummet, som låg på en öppen yta mitt i Fjällbackaskolan, under rasterna.

Det pratas ofta om att ungdomar som spelar och sjunger mycket tillsammans bygger ett naturligt sätt att hitta och lägga stämmor. Bröderna Wilson i Beach Boys används ofta som exempel på detta. Tritonstämmorna stämmer väl in på den tanken.

Petter och Martin började spela när det var riktigt små och föräldrarnas Beatles-album lade en stabil grund. Det var runt 1994, enligt Petter.

Hur började grejen med Triton då? Jo, Martin körde lite trubadur på Oscar II när Pia och Micke på Väderöarna drev den krogen. 2005 var året och Martin föreslog en kväll att Petter och Carl-Emil skulle hänga på och båda kom med sina snygga, röda Jasmine-gitarrer. Nu var Triton i gång, som en trio.

– Under hela ungdomstiden spelade vi jättemycket, tillsammans och med andra unga musiker. Säkert tio olika band med olika sättningar, säger Carl-Emil.

Så till Oskar Kvarnström, som anslöt sig så långt bort ifrån Fjällbacka som Heestrand. Pingis-kompis med Petter från nioårsåldern och sedan också klasskamrat i högstadiet och gymnasiet. Alla fyra spelade både tillsammans och med andra under högstadietiden på Hamburgsundsskolan.

– Både Fjällbacka- och Hamburgsundsskolan var fantastiska på att fostra musikglädje, säger Oskar.

– Jag är nog inne på mitt femtonde år med bandet. Jag smög in lite försiktigt med ett par bongotrummor på en spelning på Väderöarna men sedan tog det fart...

Bandet är spritt över halva Sverige. Martin i Falkenberg, Carl-Emil i Helsingborg, Petter i Lerum och Oskar i Stockholm. Hur får de till sina rep? Carl-Emil svarar:

– Petter, Martin och jag träffas i Falkenberg i en replokal vi har tillgång till och sätter formen på låtarna och stäm-arrangemang som kan ta lite tid. Sedan skickar vi detta direkt till Oskar som får tid att knäpa ihop rytmen i låten. Petter fyller på:

– Att hitta tid för gemensamma rep har länge varit en utmaning när vi bor på olika platser. Vissa år har vi till och med fått nöja oss med rep på förmiddagen på själva gigdagen. Men senaste åren har det bättrat sig med lite mer regelbundna rep för Petter, Martin och Carl-Emil under året som kompletteras med en repdag eller –helg tillsammans alla fyra inför spelningar. Martin fortsätter:

– Vi har alltid en bra version inspelad av varje låt som vi kan repa till där vi bor, på vår egen kammare, och komma in i låten.

Sedan är det det här med Carl-Emils byggande av slagverk till Oskar. Oskar spelar Cajon, en sorts trumlåda som du sitter på och spelar med händerna. Cajon-setet utökar bandets uppfinnarjocke allt som oftast med flera fasta rytm-grejer att slå på. Petter igen:

– Stor del av riggtiden inför en spelning går åt till att införliva Carl-Emils nybygge i rytmuppsättningen...

Nota bene: På varvsfesten gästspelade Håkan Torstensson på slagverk, vilket händer då och då... Grymt groove med två slagverkare, vill jag lova! Nu väntar vi på nästa gig – sommaren 2026 kanske? ■

Richters – huset vid kajen

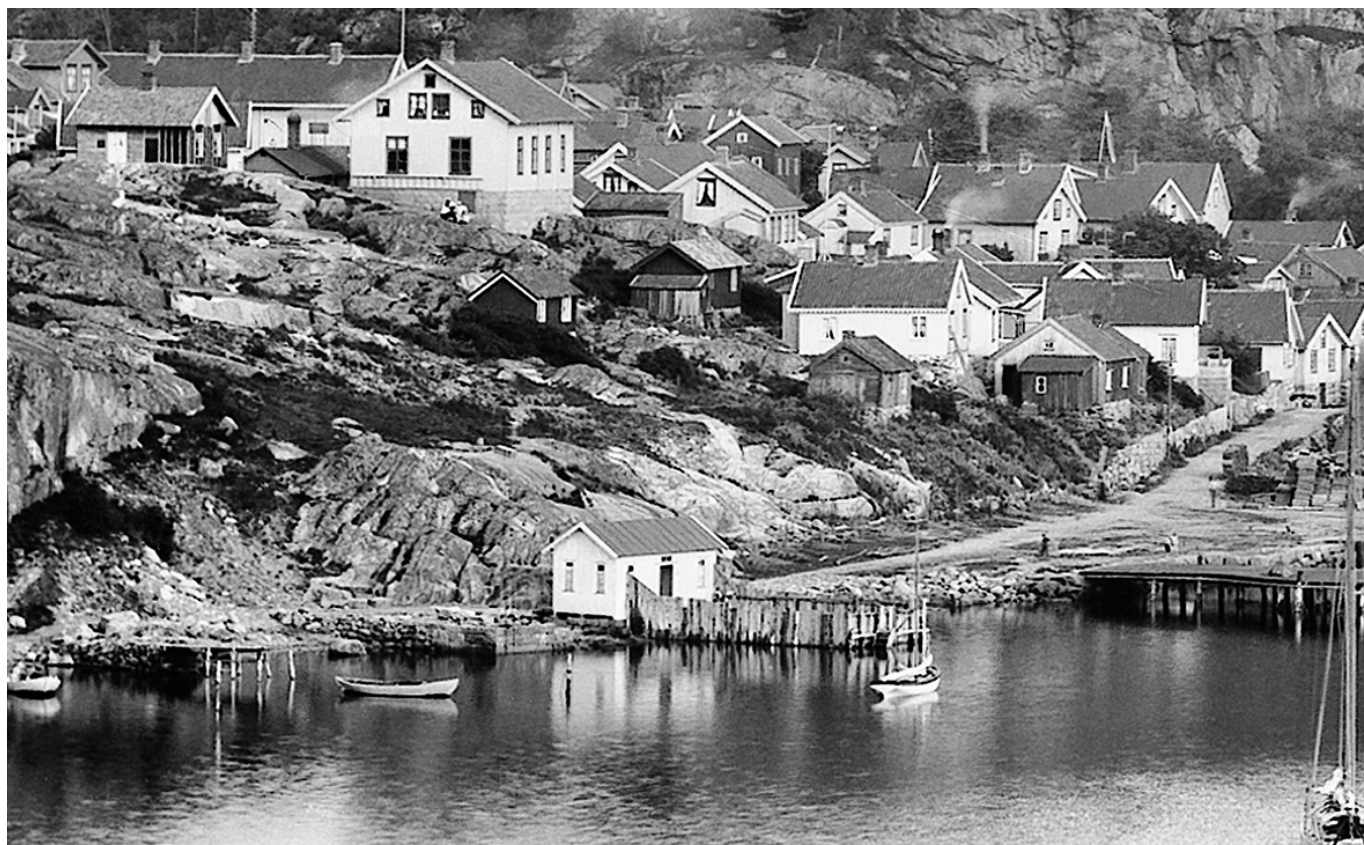
Idé och underlag: Bertil Hugosson • **Text:** Clas Collin • **Foto:** Hembygdsarkivet & Hans Schub

Baderskor och brädgårdsarbetare. Konservärbeterskor och laxslaktare. Svetsare och musselfrysare och tidningstryckare, mäklare och kockar. Ett hus är egentligen ointressant i sig, det är människorna som verkar där som fyller huset med innehåll. Men huset blir en referenspunkt i plats och tid, något man kan följa genom decennierna och därför berättar vår historia för oss. Ett sådant hus är Richters. Eller förresten, det är inte bara ett hus utan en rad byggnader på samma plats genom tiderna. Att det alls blir en artikel, kan vi tacka Bertil Hugosson för. Han sammanställde underlagen om platsens historia med bilder och allt. Efter Bertils bortgång har hans fru Barbro lämnat materialet vidare till Fjällbacka-Bladet.

Vid 1890-talets början ligger det ett ensamt kallbadhus med en bassäng och en brygga nere vid Planarne (nuvarande Kajen). Under första världskriget byggs ytterligare ett kallbadhus.

Nu kan kvinnor och män bada samtidigt, men naturligtvis i skilda bassänger. 25 öre kostar dåtidens spa.

1925 byggs varmbadhuset ute på Badholmen och då flyttas ett av kallbadhusen dit och får bli café. Numera kan du se byggnaden som sommarbostad nere vid vattnet i Saltkällebukten på Valö. Recykling av hus är en gammal fin skärgårdsspecialitet.

Ett kallbadhus i eget majestät vid Planarne, där nuvarande betongkajen ligger. Bilden är från 1909.

Planarne med trävaruaffär/spannmålsmagasin. Bägge kallbadhusen är fortfarande kvar, så bilden är tagen innan 1925 när ett av dem flyttas till Badholmen.

Carl Larsson var en betydande man i Fjällbacka. Från 1900 järnvaruhandlare, så småningom ordförande både i municipalnämnden, byggnadsnämnden och hälsovårdsnämnden. Därtill direktör för Kville Sparbank. Någon gång före 1925 bygger han det första huset som står exakt där Richters finns nu. Det byggs som trävaruaffär, men kommer snart att användas som spannmålsmagasin. Det finns ett senare hyreskontrakt med Lerstens Kvarn för just detta ändamål.

Om du tycker nuvarande gula Richters-byggnad verkar vara hopsatt av flera olika husdelar så är det en gammal god tradition för tomterna nummer 217 och 218. Som du ser på flygfotot här intill, så består bebyggelsen av flera hopbyggda hus. Längst i söder "brädgården" med tillhörande skjul. Så det ursprungliga spannmålsmagasinet. Och sedan tillbyggt mot norr, två stycken "snedtäckor" med det som kallas "norra brädgården" och som så småningom har ett plank mot gatan. Snedtäckor är en vanlig utbyggnadsmetod i Bohuslän. Man använder ett befintligt hus långsida eller gavel och låter antingen taket fortsätta ner över snedtäckan eller bygger ett nytt snedtak ut från den befintliga väggen. Som du ser på flygfotot från 1935 verkar det vara en mindre gavelsnedtäckta och sedan en lång, till största delen fristående länga.

1936 dör Carl Larsson. Ganska snart hyr sterbhuset ut stora delar av hussamlingen till Yngve Järund som skall använda dem till lagring av byggnads- och bränslematerial. 1938 bygger Hugo Andreasson (Bertil Hugossons pappa) Badis och han tar snart över Yngves kontrakt för att slutligen köpa fastigheterna 1944. Han blir dock inte gammal som ägare. Redan året efter köpet bygger han en ny brädgård vid vägen upp till Källvikshöjden. 1946 säljer han fastigheterna till Gust. Richters Konservfabrik i Lysekil.

Konservindustrin har gamla anor i Fjällbacka. Redan 1855 lade Gustaf Andersson in den första ansjovisen. Mot slutet av artonhundratalet var den en av de dominerande verksamheterna i Fjällbacka, bredvid stenindustrin. Dorthés konservindustri drev tillverkning ända fram till början av femtiotalet.

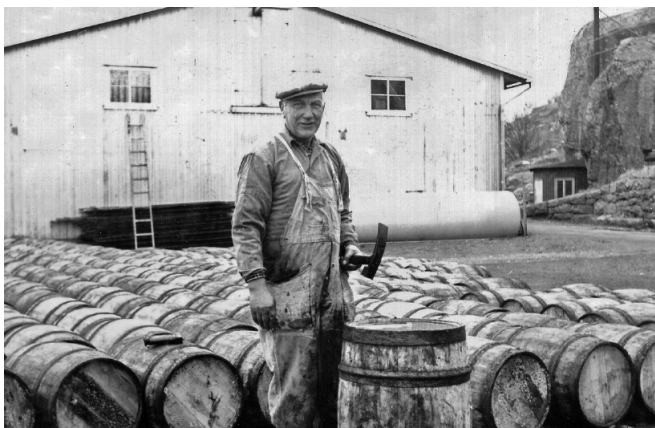
På flygfotot från 1935 ser man stora delar av Carl Larssons imperium. Badhusen är borta.

- ▲ Gustaf Andersson
- ▲ Dorthés Konservfabrik
- ▲ Richters Konservfabrik

- Sillen landas i tunnor som tas om hand på kajen.
- Sedan skärs den och läggs i burkarna.
- Sardinerna hängs upp för att rökas i rökskåpen.
- Till sist pressas locken fast på burkarna.

Gust. Richter kunde inte expandera mer i Lysekil utan startade alltså en filial i Fjällbacka. I samband med övertagandet byggdes den norra delen av husen om, som du ser på bilden nedan. Den gamla kajen blev för liten och 1958 invigdes en ny, större kaj som kunde ta emot båtar med fem meters djupgående. Som mest arbetade 50 personer på Richters, mest kvinnor. Under den mest intensiva perioden "fick alla som önskade, arbete hos Richters". Islandssillen landades på kajen, lagrades i kylrum, fileades, skars i bitar och lades i burkar som falsades. De färdiga produkterna kördes till Lysekil varifrån de transporterades vidare med järnväg. Cirka tre järnvägsvagnar i veckan kom från Fjällbacka. Kylrumskapaciteten var för liten, så Richters byggdes ut i sydlig riktning.

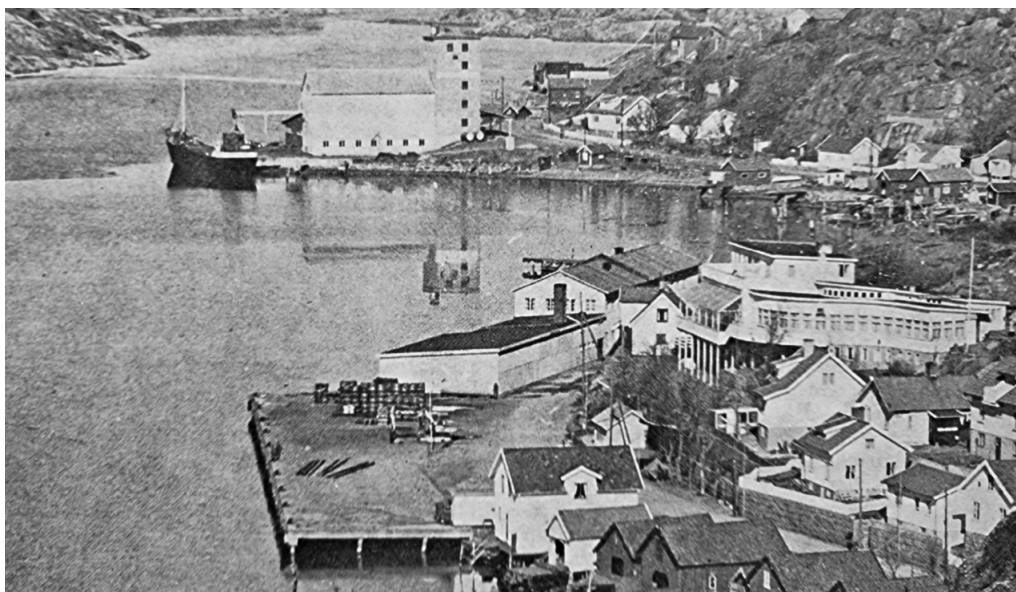
1963 hade konkurrensen hårdnat och efterfrågan på konserver minskade. Richters hade beslutat att koncentrera verksamheten till Lysekil. Hela arbetsstyrkan på 30 personer varslades om uppsägning till semestern. Men planerna ändrades, det blev ingen nedläggning. 1966 brann hela den södra delen av fastigheten, alltså ursprungshuset från 1900-talets början, det höga spannmålmagasinet och "brädgårdsskjulet". Nu innehöll det kylrum, panncentral, personalutrymmen, kontor mm. Företaget fick lokaliseringsstöd för att utöka verksamheten i Fjällbacka, eftersom man saknade tomtmark för att bygga ut i Lysekil och "Richters" fick mycket av sitt nuvarande utseende.

Byggnaderna norr om det gamla spannmålmagasinet byggdes när Richters tog över fastigheten 1946.

Det höga magasinet och allt söder om det brann ner 1966, medan de norra delarna som var byggda i betong klarade sig.

Richters 1973, efter återuppbyggnaden, efter branden. De norra envåningslängorna som klarade branden är också ombyggda till två våningar. Lägg till lite dörrar, fönster och takterasser så känner du igen dagens Richters.

1980 tog det slut, då lades Fjällbackadelen av Richters ner. En del av de anställda fortsatte att pendla till Lysekil några år, men många fick jobb hos den nya ägaren. Axioma, ett Göteborgsföretag, köpte fastigheten av Gust. Richter bl a med hjälp av lokaliseringstöd. En intressent som ville bygga om huset till hotell och restaurang fick nej av kommunen som ville ha fortsatt industriell verksamhet. Axioma tillverkade tält med inbyggda stativ för bl a Televerket, Rädda Barnen, Försvaret och Vattenfall. Huvuddelen av de anställda var metallarbetare, män, så arbetsmarknaden i Fjällbacka för kvinnor (så som man definierade könsroller på 1980-talet) krympte. Men redan 1985 flyttar Axioma upp till Netabs lokaler i industriområdet, där de redan från början haft tillskärningen av tältduk.

"Fjällbacka blir Sveriges musselcentrum" är den stora rubriken i Fjällbacka-Bladet. 11 september 1985 öppnar Sannäs Musslor, ett dotterbolag till framgångsrika Sannäs Räkor. Landshövdingen och departementssekreteraren vid jordbruksdepartementet inviger. Beredning, infrysning och marknadsföring av musslor är en återgång till konservindustrins havsbaserade förädling, men i nyare form. 1988 hyr ytterligare ett havsbruksföretag in sig hos Sannäs. Svensk Fjordlax drabbas dock nästan direkt av en katastrofal algblomning och måste nödsklatta större delen av beståndet. Musselförädlingen blir inte långsiktigt framgångsrik, men samma ägare har också köpt tidningen Björklövet.

Deras lokaler i Tanum är för trånga så 1990 flyttar tryckeri och redaktion in i de nu tomma lokalerna i Richtershuset. Där blir man kvar till 1999 då verksamheten går vidare till Gränstryck i Strömstad, ett företag som också ingår i Sannäs intressesfär.

Lokalerna står tomma, Sannäs Räkor säljs och går i konkurs 2002. 2007 köper Marininvest med Lars Mossberg fastigheten och ett nytt kapitel börjar. Åsa Design flyttar in som första hyresgäst, och Marininvest satsar på gästhamnsverksamhet och bygger nya betongbryggor. Kvalitetskräftan flyttar in, restaurang öppnar och 2Sea4You startar kajakuthyrning.

På knappt hundra år har alltså det hus som vi kallar Richters gått från stora, sammanhållna arbetsplatser (trävaruaffär, konservindustri, tältproduktion, havsbruk, tidningsverksamhet) till dagens småföretagscenter med stor bredd i utbudet. Idag finns åtta företag i Richters: Marininvests gästhamn och 2Sea4You med sina kajaker. Fjällbacka Skärgårdstjänst syr kapell, kör båtutflykter och är hamnkapten för gästhamnen. Werner Arkitekter och Jorevikens fastighetsbyrå ritar respektive säljer hus, medan Kolsvart har ett showroom för brända fasadpaneler. Marinan Richters driver rumsuthyrning och restaurang. Kvalitetskräftan har en unik anläggning för export av havskräftor. Richters fortsätter att vara en levande arbetsplats i Fjällbacka. Och 130 år efter kallbadhusen badar man igen från bryggan vid Planarne. ■

Richters hösten 2025 med gästhamn och ingångarna till de flesta företagen.

Och kisar du lite kan du fylla på bilden med många hundra baderskor och brädgårdsarbetare, konservarbetare och svetsare, musselfrysare och tidningstryckare på väg till sin arbetsplats.

Vem kan man lita på?

Hoola Bandoola bands låt från -72 är aktuell igen

Text: Anders Torevi

Felaktigheter om Fjällbacka på nätet har funnits sedan internet startades. Små felskrivningar som i ett gott syfte bara blivit lite galet. Årtal och namn har vi fått justera då och då, men nu har det både tagit löjlga och problemfyllda vändningar när våra blivande besökare planerar fjällbackaresan.

Johannes Rudberg uppmärksammade mig under sommaren på ett par olika hemsidor som blandar fria fantasier med platser, företag och begrepp i och om Fjällbacka.

Lite skrämmande är det ju. Vad kommer våra besökare ha läst om vårt samhälle i framtiden inför resan hit? Eller framtiden, redan nu har folk rest långväga hit med försluget "hittepå" i planerna.

Vad är tanken bakom detta? Är det kanske ett skolarbete ungdomar gjort för att visa kunskap i hemsidetillverkning där fakta kommer i andra hand? Kanske ett gäng som tycker att det är skoj att sprida strunt?

Eller ligger det något större bakom – att sprida så mycket lögn att det till slut inte är någon idé att söka information då man inte vet vad som är sant eller inte? Mycket pekar på det, att mörka makters trollarméer vill sprida desinformation. Det kanske är en konspirationsteori, men det känns inte bra...

Under adressen www.journee-mondiale.com får man en fantastisk, lite ovanlig vacker bild på Fjällbacka samhälle (bilden ovan) och bland texten kan man t ex läsa dessa stycken:

Den astronomiska hemligheten som förvandlade en fiskarby

Asteroid 4916 Brund – Fjällbackas rymdkoppling

Få svenska destinationer kan mäta sig med Fjällbackas kosmiska dimension. Asteroid 4916 Brund, upptäckt och uppkallad efter denna bohusslänska pärla, cirklar genom rymden som en permanent hyllning till byns unika karaktär. Under klara sommarnätter, när ljusföroreningarna är minimala längs denna del av västkusten, erbjuder Vettebergets 74 meter höga topp optimala förhållanden för astronomisk observation.

Ansjovisproduktionens bevarade hemligheter

En kulinarisk tradition sedan 1800-talet

Medan andra kustsamhällen övergav sina traditionella näringar, bevarade Fjällbacka sin unika ansjovisproduktion. Denna specialitet, utvecklad av lokala fiskare under 1800-talet, skiljer sig markant från vanlig konserverad fisk genom sin specifika beredningsmetod och användning av lokalt fångad råvara från Bohussläns näringsrika vatten.

Dagens ansjovisproducenter i Fjällbacka kombinerar traditionell kunskap med moderna konserveringsmetoder. Produktionen sker fortfarande enligt säsongstrytmer som följt havet i generationer, med högsäsong under sommarmånaderna när råvaran är som bäst.

Lokala producenter säljer direkt från sina verkstäder, och flera specialbutiker i byn erbjuder traditionellt producerad ansjovis enligt originalrecept från 1800-talet.

Under adressen www.bohuslansparla.se/fjallbacka finns mycket intressant att hämta som du kanske inte visste om Fjällbacka. Johannes Rudberg har saxat några stycken:

Om du vill ta ett dopp i det salta vattnet finns det flera badplatser att välja mellan i Fjällbacka. En av de mest populära är **Ingrid Bergmans plats**, som är en sandstrand som ligger vid hamnen. Här kan du sola, bada, och njuta av utsikten över båtarna och husen. Om du vill ha ett mer avskilt läge kan du prova **Rödhammarsbadet**, som är en klippbadplats som ligger lite utanför centrum....

Restaurang Hamnen 4 ligger vid hamnen i Fjällbacka och är känt för sin goda mat och trevliga atmosfär.

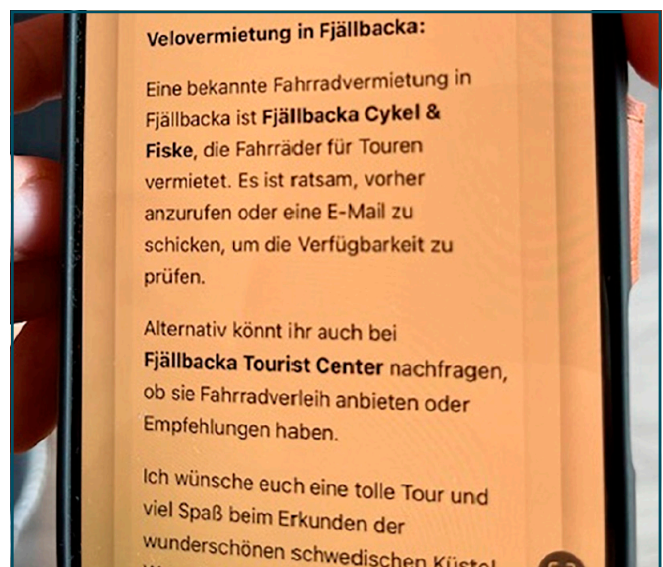
Fjällbacka Bryggeri är en lokal bryggeri som erbjuder en rad olika ölsorter. Besökare kan ta en rundtur på bryggeriet och lära sig mer om tillverkningsprocessen. De kan också smaka på olika ölsorter i bryggeriets taproom.

Fjällbacka Choklad är ett chokladföretag som erbjuder handgjorda chokladpraliner. Besökare kan besöka butiken och se hur chokladpralinerna tillverkas.

Andra kulturella sevärdheter inkluderar **Fjällbacka konsthall**, där besökare kan se verk av lokala konstnärer.

Det är inte något tågspår i närheten. Närmaste tågstation är Munkedal eller Uddevalla.

Ännu ett exempel på "hittepå" blev Eva Björving varse med när några nederländare frågade henne var den kända cykeluthyrningen **Fjällbacka Cykel och Fiske** låg, och visade henne informationen på telefonen.

Så i desinformationens och trollfabrikernas förljugna tidevarv gäller Mikael Wiehes ord, än mer nu:
– Vem i hela världen, kan man lita på? ■

Fjällbackas Befolkningsutveckling – färre och färre år för år

Text & grafik: Clas Collin

Hur många invånare man är på en ort och deras efterfrågan påverkar många beslut: sedan Kommuner avgör placeringar av förskolor och fritidsgårdar. Eller kanske i en framtid om en skola skall få finnas kvar. Ledningsgrupper i företag och regioner funderar på filialers öppettider och försäljning. Vi såg hur Q8 stängde av kranarna till macken och hur både banken och bankomaten försvann. Coop, Apoteket, Närhälsan, Elon och Kvarterskliniken är exempel på filialer som vi har kvar, mycket tack vare stor efterfrågan på sommaren. Då, när vi är många, har vi gott om både butiker och restauranger. Inte så på vintern. Guldstjärna till er som håller öppet när kundantalet dalar drastiskt.

När besluten fattas om vår framtid är fler invånare såklart bättre än färre. Tillväxt är bättre än tillbakagång. Därför kan det vara intressant att se hur Tanum i stort och Fjällbacka i synnerhet utvecklas. Alla siffror kommer från Tanums kommun. Kolla mer på deras hemsida, sök på **befolkning**.

2022 infriades till slut kommunens vision om att vi skulle bli 13.000 invånare. Ett överskott av inflyttare höjde antalet över den magiska gränsen. Men fler dödsfall än födsler och fler ut- än inflyttare gjorde att vi redan 2023 var tillbaka under strecket. Och 2024 är vi nere på 12.773. Sjunkande födelsetal är ju ett västerländskt och nationellt problem som du säkert sett i media. Vi har aldrig fött så få barn, 1,43 stycken per kvinna förra året, sedan den svenska statistiken började 1751. Under 2000-talet var det en uppgång i barnafödandet med en topp i Sverige år 2016. Sedan har det rasat. I hela Tanums kommun föddes det 71 barn under 2024 jämfört med 72 stycken 2023 och 112 år 2022.

Runt 50% av kommunens invånare bor sedan ett antal år i de sex största tätorterna i kommunen. Det är fem procent mer än år 1990. Ingen explosiv urbanisering precis, men utvecklingen skiljer sig rätt ordentligt mellan samhällena. Vi utgår från just 1990 och jämför med 2024, för att fånga in de stora trenderna:

- Tanumshede har ökat med 375 invånare, från 1635 år 1990 till 2010 stycken år 2024.
- Grebbestadborna har ökat med 413 till 1918 invånare.
- Hamburgsund har växt med 128 personer till dagens 972.
- Och vi i Fjällbacka har minskat från 1064 till 942, minus

122 själar. Det kan ju inte bara vara Camillas härjningar som decimerat oss, men det är svårt att få statistik på födda och döda respektive in- och utflyttning på samhällsnivå. Man kommer rakt in i personsekretessen med så små urval.

Låt oss titta lite mer i detalj på våra numera fjortonåriga kurvor över just Fjällbackas ut- eller möjligen avveckling. För att navigera mellan text och diagram använder vi färger: hittar du ett rätt ord i texten så är motsvarande kurva just .. röd. Vi har två befolkningsområden att förhålla oss till, Fjällbacka samhälle och Fjällbacka landsbygd. Som barn räknas i detta sammanhang alla mellan 0 och 19 år.

Sett från 2023 till 2024 händer det inte så mycket. Några barn flyttade från **Fjällbacka landsbygd**, men där är utvecklingen långsiktigt stabil. I **samhället** var antalet barn 2024 i stort sett samma som året innan. Långsiktigt har vi å ena sidan 27 barn fler än år 2013, men från 2019 har vi tappat 34 stycken. Vi verkar följa den nationella trenden, eller kanske har vi ett ovanligt cykliskt kärleksliv i Fjällbacka samhälle? När du lägger ihop bägge områdena och tittar på utvecklingen av antalet **Fjällbackaungar** totalt från år 2019, så ser du att vi har tappat 34 stycken. Nu måste man gräva sig ner i åldersklasser för att få hela bilden, men inte lär de senaste sex årens minskning ge oss ett starkare utgångsläge för att få en ny förskola.

Fjällbacka landsbygd totalt, både barn och vuxna, har varierat mellan 335 och 373 bofasta under kurvornas 14 år. Kortsiktigt sedan år 2019 är utvecklingen svagt positiv, du ser ju själv hur det då och då byggs nytt längs vägen mot Skistad. Men just år 2024 minskade landsbygden med 4 personer.

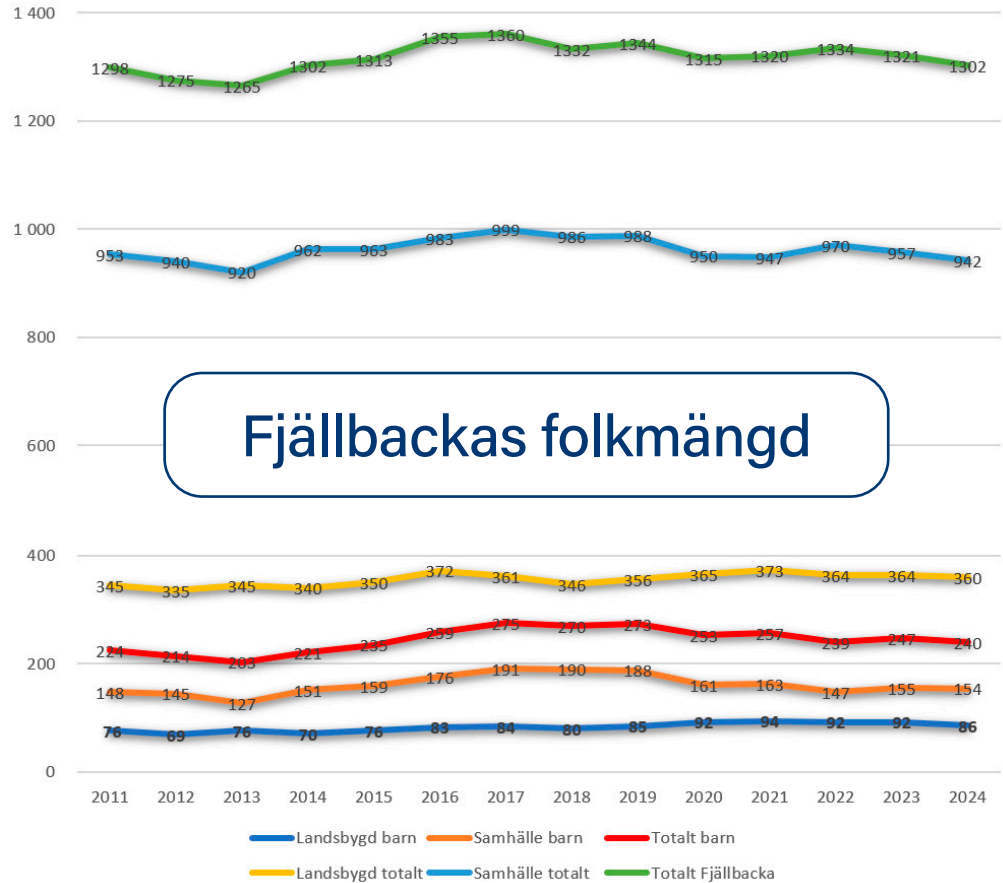
Fjällbacka samhälle har vi redan tittat på, sedan 1990, minus 122 bofasta. Kollar vi på utvecklingen de senaste sex åren är vi minus 46 personer.

Till slut ser vi på **Fjällbacka totalt**, d v s samhället och landsbygden tillsammans. Jämfört med 2023 har vi tillsammans minskat med 19 personer, jämfört med 2019 med 42 stycken. Landsbygden är stabil och lite positiv, minskningen är ju till allra största delen i samhället. Brist på boende till överkomliga priser för barnfamiljer, för få barn- och ungdomsaktiviteter,

långdragen lågkonjunktur, åldrande befolkning, beroendet av norsk köpkraft i norra Bohuslän. Inga nya förklaringar att lansera, men kanske en efterlysning av en livligare och bredare diskussion om vad vi kan göra åt utvecklingen. Det är faktiskt långt viktigare att diskutera Fjällbackas överlevnad som åretruntsamhälle än utseendet på ett eller annat hus. Granskningshandlingarna för den fördjupade översiktsplanen för Fjällbacka (FÖP) är hoppfull med sitt övergripande mål och bärande tema: Fjällbacka skall vara ett levande samhälle året om!

Men den ger naturligtvis inte mycket hjälp om *hur* tillväxten skall ske ("..handel och besöksnäring", "...fulla av entreprenörersanda och ett växande näringsliv."), mer om *var* den skall ske.

Det finns gott om plats för idéer från politiker, Samhällsförening, FFF, företagare och intresserade medborgare. ■

Från riksdag till kommun – Annika Torevi

Vi ställde fyra frågor till Johan Hultberg, fd riksdagsledamot, nu ny utvecklingschef i Tanums kommun och fjällbackabo:

Vad innebär ditt nya jobb som kommunens utvecklingschef?

– Att både vara en pådrivande och en sammanhållande kraft. Vi behöver bland annat stärka näringslivsklimatet i kommunen och attrahera fler invånare. Ska vi lyckas behöver kommunens olika delar hänga samman och vi behöver arbeta tillsammans med det lokala näringslivet. Så mitt jobb handlar därför mycket om att just det, att få alla delar att kugga i varandra så att vi får ett bra driv framåt.

Vad är den största omställningen med att gå från partipolitisk riksdagsman till kommunal tjänsteman?

– I grunden handlar både mitt förra och nuvarande uppdrag om att driva samhällsförändring så det finns mycket som faktiskt förenar, men det är klart att det också är en stor omställning. Den största handlar nog om att jag nu har en mycket mer operativ roll, det känns väldigt kul och stimulerade.

Johan Hultberg. Utvecklingschef på Tanums kommun.

Kan våra läsare räkna med extra kommunal fokus på Fjällbacka framöver?

– De kan räkna med att jag kommer jobba stenhårt för att utveckla hela Tanums kommun. Att jobba med att utveckla platsen där jag själv bor, min egen hemkommun ger extra motivation, kan jag lova.

Eftersom bostadsfrågan ligger på ditt bord – hur går det med tomterna på Flig, hur många är sålda?

– Efter en trög start beroende på marknadsläget, höga räntor och stor osäkerhet har försäljningen nu kommit i gång. Den senaste uppdateringen jag fick var att åtta tomter är sålda, alltså en tredjedel. Än finns således chansen för att köpa sig en tomt och få det som Tanums kommun erbjuder – livskvalitet i vardagen!

Vill du veta mer om Johans bakgrund, se Fjällbacka-Bladet nr 125, December 2018 eller webbtidningen www.fjallbackabladet.se. ■

Hopp och tro gled in från fjorden

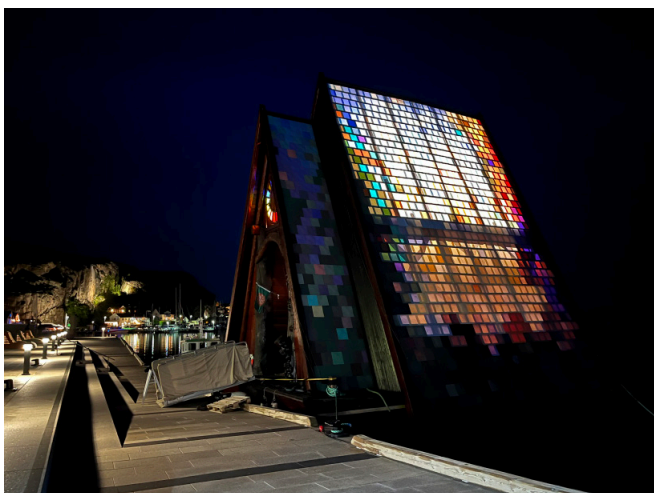
Text: Clas Collin • **Foto:** Hans Schub & Clas Collin

Om du tar färjan från Gamlebyen i Fredrikstad mot centrum, så passerar du precis utanför skeppsbyggerön Isegran. Lite snabbt hinner du uppfatta en skylt på ett oansenligt hus: Håpets Katedral. Det är födelseplatsen för ett hissande projekt som vi fick ta del av i Fjällbacka i augusti. Idégivare och motor i katedralprojektet är den norska konstnären Solveig Egeland, i samarbete med Norska Kyrkan och många ideella krafter. Ihopsamlade fiskelådor och annan strandplast – mycket från Bohuslän – har förvandlats till 3 000 glittrande takfjäll. Tillsammans med 15 000 frivilliga arbetstimmar, 8 000 handtäljda träpluggar, en gammal pråm och många vresvuxna träd blev det till en flytande, flyttbar manifestation för hopp och tro och hållbarhet. Bara att genom-

föra bygget, under fem års tid, känns ju som att tänja på en hel del gränser. Men som Solveig skriver, "med hårt arbete, kaffe, predikan och gudstjänst; i dimma, minusgrader och bitande nordanvind", så går det. Att sedan få idén att bogsera ett 250 kvadratmeters vindfång ända ner till Göteborg, ger ytterligare en dimension av begreppen hopp och tro.

I somras gjorde Håpets Katedral alltså en pilgrimsfärd längs den svenska västkusten. Syftet var att visa att vi alla tillsammans kan bidra till en hållbar och rättvis värld, i linje med FNs globala mål. Färden var ett samarbete mellan Norska Kyrkan, Göteborgs Stift och många andra organisationer: Göteborgs Universitet,

Håpets Katedral vilar i ro vid Kajen.

Väst kuststiftelsen, Räddningsmissionen, Västerhavsveckan och Pilgrims Walk for Future är bara några exempel. Samtidigt som katedralen bogserades ner längs kusten genomfördes också pilgrimsvandringar till fots, i kajak och under segel.

Fjällbacka var första stoppet på pilgrimsfärden, 31 juli till 3 augusti. Sedan följde Uddevalla och Skärhamn, så två olika kajplatser i Göteborg, Klippan och Frihamnen. Hemresan gick i en följd ända upp till Strömstad där katedralen seglade in 4 september, precis som planerat.

Programmen såg lite olika ut i hamnarna: I Fjällbacka bjöds vi på morgonyoga och morgonböner, samtal om existentiell hållbarhet, konserter bland annat av Foghorn med Patrik Wingård från Hamburgsund, vandrande pilgrimer, aftonböner, klappakvarie och sagostund, föredrag av Tjärnö marina laboratorium i samband med Västerhavsveckan, gudstjänst och provsmakningar. Mer än tjugo aktiviteter under två och en halv koncentrerade dagar! Fullsatt och köer, engagemang och reflektion, inre och yttre hållbarhet i en härlig blandning. Och sedan en forcerad avseglning för att hinna flytta katedralen till Uddevalla innan stormen Floris slog till. Kvar vid kajen kunde man inte ligga i sydvästlig storm, men skepparen såg ett tidsfönster. Snabbt iväg och katedralen anlände till Uddevalla klockan 15.30. Första vindbyn kom 15.57. Tro och hopp.

I Fjällbacka, liksom senare i Strömstad, träffade jag Anna Laurin, en gammal jobbkompis som var djupt inblandad i förstudier och planering av pilgrimsfärden längs Bohuskusten.

Så du kunde inte hålla dig till planer och finansiering, utan måste jobba som volontär ombord också?

– En sådan chans får man ju inte missa! Dessutom jobbar jag för Väst kuststiftelsen, så under hamnstoppen informerade jag om strandstädning och vår andra verksamhet. Förutom då att vara en av fyra besättningsmän ombord, gå vakter, laga mat till pilgrimer med mera.

Hur har pilgrimsfärden fungerat rent tekniskt? Ni har ju knuffat ett sextio tons jättevindfång med en trehundra hästars bogserbåt, från Fredrikstad till Göteborg, genom stormen Floris, över Tjurpannan, runt Islandsberg och tillbaka.

Patrik Wingård med Foghorn i konsert.

– Vi har en gräns på 6 m/s. Mer än så klarar inte katedralen och bogserbåten. Men vi har haft sånt fantastiskt flyt. Närmast riktiga problem var det när stormen närmade sig Fjällbacka och vi fick avgå på stört. Men vi har faktiskt inte haft några incidenter alls under hela resan! Vad är oddsen för det?! Bara inseglarna har blivit gradvis svårare: enklast med Kajen i Fjällbacka, sedan allt knixigare och allt mer slalom.

Solveig Egeland, katedralprojektets visionär och motor, tillsammans med Anna Laurin t v.

Och hur har mottagande och reaktionerna varit från människor och media?

– Varenda programpunkt har varit fullsatt i alla hamnar, oftast med köer utanför. Redan innan vi lägger till försöker folk hoppa ombord. Vi har haft fler än 50.000 besökare av alla slag: unga och gamla, kristna, muslimer och icke-troende, miljökunniga och folk som bara passerat. Särskilt i Göteborg blev det nästan partykänsla på den öppna platsen framför katedralen. Och mediatäckningen har varit överväldigande. Jag tror en av anledningarna är att katedralen motsvarar även högt ställda förväntningar. Det är ju inte ett fyrmannatält som kommer precis.

Så, har det varit värt gung och magontw, jobba dubbla skift och sova på en soffa ombord? I 40 dagar och 40 nätter?

– Absolut! Ingen som helst tvekan. Utmattad, men lycklig och starkt. ■

Världens Vackraste Skärgård

Text: Anders Nilsson • **Foto:** Linn Sandmark

Den ideella föreningen Världens Vackraste Skärgård – VVS – bildades 2012. Bakgrunden var den extrema nedskräpningen på öarna i skärgården. Olika havsströmmar och vinden gör att vår skärgård är bland de mest utsatta platserna i världen när det gäller maritim nedskräpning. Någon organiserad ö-städning hade då inte skett på många år. VVS bärande idé är att familjer blir faddrar för en ö och ser till att den städas och hålls fin. Huvudinsatsen sker varje år på Stora Fadderdagen då väldigt många fadderfamiljer samtidigt åker ut och städar sina öar. Över 100 familjer är engagerade och i princip alla öar utanför Fjällbacka har en fadderfamilj. Även Grebbestad och Hovenäset har engagerat sig i projektet.

På Stora Fadderdagen 2012 samlade vi gemensamt in över 1200 säckar med skräp. Hela kajen var full av blå säckar fyllda med framför allt plast av olika slag. Under tolv år därefter har vi samlat in mellan 100 och 600 säckar per år. Och fadderfamiljernas insatser har verkligen gjort en stor skillnad. Öar och stränder som man knappast ville besöka tidigare är nu rena och fina.

Mängden skräp på öarna har minskat de senaste åren. Detta beror förstås till stor del på VVS städinsatser under åren men

också på att det offentliga under ett antal år har finansierat städning längs kusten. I vårt kustband städar föreningen Pelagiska löpande öarna vilket medfört att VVS insatser inte är lika kritiska som tidigare. Mot denna bakgrund gjorde VVS ett uppehåll 2025. Beslut har nyligen fattats om ytterligare offentliga bidrag till östädningen så Pelagiskas städning fortsätter. VVS återkommer med besked om behov finns av fadderfamiljernas ö-städning 2026. ■

Spökfiskeprojektet

3500 bärgade hummertinor i Tanum sedan 2019

Text: Anders Nilsson • **Foto:** Tanums kommun

Problemet med spökfiske – när olika fiskeredskap går förlorade men fortsätter att fiska på botten – och spökefiskeprojektet har det tidigare skrivits om i bladet.

Syftet med projektet är att plocka upp förlorade fiskeredskap, främst hummertinor, för att värna om havslevande varelser och man har en förhoppning om att detta leder till bättre bestånd av torsk, sandskädda och hummer.

Spökfiskeprojektet, som kallas Tanum/Strömstad SJV/LOVA, har pågått fram till september 2025. Projektet har varit ett samarbete mellan Tanums och Strömstads kommuner där Tanum varit huvudpart. Lokala yrkesfiskare har draggat och yrkesdykare har dykt efter förlorade redskap. I Tanum och Strömstad har man under ett knappt års tid fått upp 651 hummertinor, 83 havskräftsburar, 21 garn och 11 ryssjor.

Genom projektet har 47 humrar, 13 torskar/sandflundror och en bläckfisk som fastnat i de borttappade redskapen kunnat befrias.

Det är nu glädjande att länsstyrelsen beviljat projektet ytterligare drygt 600 000 kronor för fortsatta åtgärder mot spökfisket under 2026. ■

Parasit dödlig för ostron

– helt ofarlig för människor

Text: Anders Torevi • **Foto:** Kalvö Ostron

Strax före pressläggningen av detta nummer nåddes vi av det otäcka beskedet att ostronparasiten *Bonamia* för första gången påträffats i Sverige, i Fjällbackaskärgården.

Parasiten följde med ostron från Nordamerika till Europa på 1970-talet och slog helt ut vårt platta ostron *Ostrea Edulis* på kontinenten. När *Edulis* dog ut i Frankrike med omnejd planterade man in sk Stillahavsostron, kallas även Japanska Jätteostron, men heter *Magallana Gigas*. Dessa är imuna mot *Bonamia* och de har sedan dess odlats nere i Europa.

Jag låter Åsa Hardin på Kalvö Ostron beskriva läget just nu:

– *Bonamiasmittan har visat sig på ostron som är plockade i Gluppöbassängen och teorin är att någon har köpt med sig franska ostron, som ju säljs färska i fiskaffärer och på restauranger. Sedan sitter de i båten och njuter av ostronen och slänger skalerna i havet. Så kan parasiten ha hamnat bland de svenska ostronen.*

– *Men det här behöver alls inte bli en total ostrondöd. Tack vare att vi tar prover så ofta och så noga har vi kommit in tidigt. Vi kan smittspåra och se till att de fria områdena absolut inte bebländas med där smittan finns. Trots att prov är tagna på många odlingsområden är det bara på ett ställe den hittats.*

– *Sedan det viktigaste: Även smittade ostron är på inget sätt farliga att äta för människan. Bonamia finns i nästan alla ostronvatten i världen utom i Europas nordliga vatten, i Norge och Sverige. Det är inget som över huvud taget påverkar kvalitet eller smak.*

– *Nu följer vi då alla restriktioner som gäller och alla ostron jag har hängande från Gluppöbassängen måste jag göra mig av med. De får absolut inte slängas, ens på land i närheten av vatten så jag skall elda upp dem.*

– *Men vi hoppas och tror att det inte blir så stort. Ingen annan har fått positiva parasit svar på testerna. Johan Carlsten på Dyngö har inga anmärkningar och det ligger ju rätt nära Gluppöbassängen.*

– *Vi kommer att klara oss. Vi har brottats med ecoli-bakterier, toxiner mm, men vi hittar alltid en lösning.*

– *Tack vare att Gigas är imuna kommer vi, vad som än händer, inte att bli av med alla ostron i Sverige. Vi kan tacka omständigheterna att vi fick hit Gigas och sedan inte försökt att utrota arten som det önskades från olika håll. I England hade man ett bonamios-utbrott men det fick man stoppa på genom att göra så som vi gör nu.*

Åsa Hardin skriver 20 nov: Gjort allt vi kan... 500 fina ostron, eventuellt smittade, eldas upp. Blandade känslor, sorgligt och ekonomisk hemskt, men viktigast är att alla ostron är borta och vi har sanerat allt vi kan!

Det finns en betingelse som *Bonamia* inte trivs med och det är kyla. Anledningen till att *Edu-lis*-ostronet på våra breddgrader klarat sig tros vara vårt kalla vatten, inte minst vintertid. Ett antal riktiga isvintrar gjorde t ex att ett utbrott i danska Limfjorden upphörde. Ostronen kom tillbaka och parasiten försvann.

Pierre De Wit, som är lektor i marinbiologi på Institutionen för biologi och miljövetenskap vid Göteborgs universitet, skriver på GU:s hemsida:

– *Jordbruksverket har utfärdat en restriktionszon (grovt sett är det från Havstenssund till Hamburgsund, red.anm) där man inte får lov att flytta ostron eller ostronredskap. Förhoppningsvis kommer detta att förhindra spridning.*

På frågan om *Bonamia* är här för att stanna svarar han:

– *Det vet vi inte än! Vi har bara ett fynd än så länge, och vi hoppas att karantänsåtgärderna*

kommer att räcka för att förhindra spridning. Och så får vi hoppas på en kall vinter som kanske kan ta kål på parasiten. Men klart är att med de pågående klimatförändringarna kommer vi nog att få se sådana här händelser i framtiden.

Provtagning och åtgärder fortsätter och vi kommer säkert att återkomma i ärendet i sommarnumret 2026. ■

Det här gäller i restriktionszonen:

- Vilda ostron får endast plockas upp för hantering på land. De får alltså inte flyttas till andra vattenområden och inte heller inom samma vattenområde.
- Upplockade ostron och redskap som använts vid skörd får inte sättas tillbaka i vattnet. Redskap måste rengöras i ett slutet avloppssystem.

KASTA ALDRIG, ALDRIG, ALDRIG OSTRONSKAL I HAVET

VI MÅSTE HJÄLPAS ÅT ATT STOPPA SMITTAN OSTRONSKALEN SKALL I HUSHÅLLSSOPORNA!

Lokalvård & Fordonsvård

Egentillverkade, effektiva, miljöanpassade och prisvärda produkter

- Allrent
- Grönsåpa
- Fönsterputs
- Tvättmedel
- Tralltvätt
- Fasadtvätt
- Avfettningsmedel
- Vaxschampo
- Insektsbort

Se återförsäljare på vår hemsida.

Kemi och Hygien

0525-32525 | info@vasco.se | www.vasco.se

Vår butik är öppen:
mån-tor 7.30-16, fre 7.30-13
lunch 12.20-13
Ekelidsvägen 7, Fjällbacka
Semesterstängt v. 28-31

För
Norra
Bohusläns
Bästa

För norra Bohusläns bästa.

2021 stod Sjöräddningssällskapets nya stationshus färdigt i Fjällbacka. Som sponsor till projektet är vi glada över att det finns många fler som engagerar sig och vill hjälpa våra lokala hjältar med finansieringen av den nya sjöräddningsstationen, för norra Bohusläns bästa.

Sparbanken Tanum

Telefon 0525/649 00 www.sparbankentanum.se

ENTREPRENADER I MARIN MILJÖ

Bryggor, muddring, båtlyftar, pontonlyftar, bryggstillbehör m.m.

HAMN&SJÖ

Hamburgsund | 0525-331 88 | info@hamnosjo.se | www.hamnosjo.se

FJÄLLBACKA · STRÖMSTAD · ED · GÖTEBORG · UDDEVALLA

SOLENERGI · LADDSTATIONER
ELINSTALLATION · SMARTA FASTIGHETER
LÅS · NYCKLAR · INBROTTSALARM · MARINTEKNIK
KYL & FRYS · SPIS & FLÄKT · TVÄTT & TORK

Välkommen till din ELON-butik på Metkroksvägen 2 i Fjällbacka!
Butiken är öppen vardagar kl 9-18, lunchstängt kl 13-14

curator.se • Ring 010-762 40 00 - ett ISO-certifierat företag

Vi minns Lasse Lundberg – Clas Collin

Du ser honom i hans gärning. I Fjällbacka-Bladet du håller i handen: Lasse var redaktör i sex år, ordförande och styrelseledamot i Föreningen för Fjällbacka i sexton. När du sitter i bistron på Bryggan: Lasse startade den och drev den tillsammans med Ingela i tjugo år. När du ser de kinesiska turisterna fotografera sig framför Ingrid Bergman-statyn: Lasse och Sko-John såg till att den kom på plats. Han startade seglarskolan och Fjällbackaguiderna, Skärgårdens Dag och Fjällbackas första båtshop. Lasse blev Årets Fjällbackabo 2002 och fick Tanums Turistpris 2006.

När tv och andra medier, svenska som utländska, skulle intervjua någon var det Lasse som var vårt ansikte utåt. Tillsammans med Ingrid Bergman och Camilla Läckberg satte han Fjällbacka på kartan över kända semesterorter. Pådriven av Lasse som programledare lockade Cabaret Bryggmalets riksartister tiotusentals besökare, radioutsändningarna hördes av ännu många fler. Han kåserade i tv-program om Fjällbacka. Han skrev böcker om Fjällbacka.

Lasse syntes inte bara, han hördes också. Välsignad med både musikalisk och litterär talang skrev han visor om Bohuslän och om vår ort på jorden. Han spelade upp till bryggdansen med sina Lekkamrater i över 30 år, spelade på FFF:s arrangemang och Cabaret Lösnäsan, på sjöräddningsbasarer och nationaldagsfirande och med Mick Jagger hos Princess Margaret. Och han skapade vår lokala nationalsång, Fjällbacka Skärgård.

Lasse var son till sjökapten Erik Lundberg och fjällbackadottern Nanna Andrén. Under skolåret bodde familjen i Göteborg, sommartid först hos morfar i Håkebacken och sedan i Sälvik. Lasse var utbildad gymnastiklärare och arbetade på flera ställen i Sverige. Men han hade många andra jobb: Seglingsinstruktör, dykare och charterskeppare i Karibien. Han drev dykshop och båttillbehörsbutik, skidanläggningar och snöscotersafari, krogar och ostronsafari. Han seglade, ensam över Atlanten liksom i VM för Soling. Han var författare till elva böcker, journalist

Foto: Familjen Lundberg.

och båtkonstruktör. Och naturligtvis musikanter och visdiktare. Ett sådant rikt liv han fick. Eller snarare skapade. Lasses hjärna kläckte hela tiden nya idéer. Med det huvudet, nyfikenhet och driv och en sällsynt förmåga att entusiasmera andra att hugga i, så blev Lasse till en svårstoppad naturkraft.

Lasse var sina vänners vän, glädjespridaren och påhittaren. Oräkneliga är de överraskningskalas som orkestrerats av Lasse. Men han uppmärksammade också tidigt hoten mot vår miljö och natur.

– *Naturen har ju varit min arbetsplats genom åren, vare sig det har varit kalfjället eller havet.*

Han stod alltid passionerat upp för människors lika värde och mot att olika grupper ställdes mot varandra, vare sig de kallades badgäster eller invandrare. Det är inte vem man är utan vad man gör som är det viktiga.

Och så glädjen i enkelheten: dragspelet i sjöboden, små båtar, enkla rätter från goda råvaror. Sammanhang med historien och orädd blick framåt. När vi intervjuade honom för en större artikel i Fjällbacka-Bladet sommaren 2020 sa han:

– *Den största rikedomen vi har är tiden som är kvar.*

Han utnyttjade den väl. Ny visbok kom ut, hästgårdar planerades, bryggdansen spelades och barnbarn skämdes bort. Och han slutade aldrig marknadsföra sin favoritidé: En lift från Badholmen till Vettebergets topp, så att gamla (dit räknade han inte sig själv) och handikappade skulle kunna njuta av utsikten över världens bästa skärgård.

FFF och Fjällbacka-Bladet tackar för en storartad gärning präglad av Lasses grundinställning:

– *För mig är Fjällbacka det bästa stället på jorden. Det är en ynnest att få vara med och föra samhället framåt.*

Vi tänker på Ingela och barnen Niclas och Karolina med familjer, på släkt och tusentals vänner, i Fjällbacka och jorden runt. Våra liv är alla lite fattigare utan Lasse.

Lasse Lundberg gick bort 22 september. ■

FJÄLLBACKA-BLADET ägs och ges ut av Föreningen för Fjällbacka. Endast minnesord efter styrelse- och redaktionsmedlemmar publiceras.

Bli medlem och spela på en av Bohusläns högst rankade golfbanor!

Välkommen till
FJÄLLBACKA GOLFKLUBB

Ring 0525-311 50 eller gå in
på www.fjallbackagk.se
för mer information.

SANDBUNKERN

#BISTR

#DELI #CATERING

Ni hittar oss på Fjällbacka GK
– Inte bara för golfare, Välkomna!

— **MISSA INTE VÅR SOMMARKROG PÅ GERLESBORGSKOLAN** —

Dagens Lunch
med bistromeny.
Bröllop, konferens,
minnesstund, kalas
och catering året runt.
Du missar väl inte
vårt prisvärda och
omtyckta julbord!

Kontakta oss för förslag/offert:
sand_jonas@hotmail.com · 0735-11 44 59

Ni hittar oss på
sjösidan av Richters.
Välkomna!

JOREVIKEN
fastighetsbyrå
0525-320 50 | joreviken.se

**Dags att sälja
ditt fritidshus?**

Våra mäklare och digitala
tjänster hjälper dig till en smidig
bostadsaffär – även på distans.
Kontakta oss så berättar vi mer.

Fastighetsbyrån
Tanum
fastighetsbyran.com
0525-143 69

Fastighetsbyrån

Gråterskan

Camilla Läckberg – Bokförlaget Forum

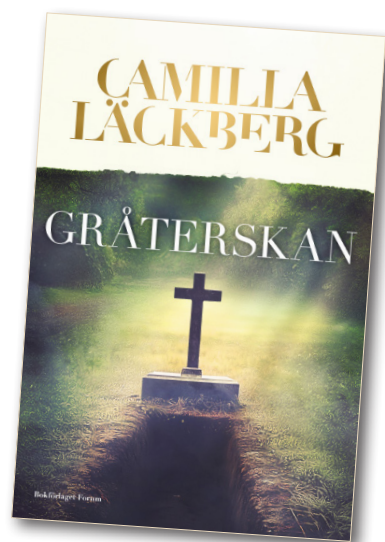

Annika Torevi

Det är otroligt vad tiden går. 2003 kom Camilla Läckbergs första deckare – I prinsessan – och det är redan 22 år sedan!

I september släpptes tolfte boken i serien Fjällbackamorden med titeln Gråterskan. Den fysiska ramen för handlingen utgörs av Grönlid på Allégatan 3, omvandlad till gourmetkrog med höga ambitioner och Ålderso, nuvarande Fjällbacka Vandrarhem, som återgått till att bli äldreboende och kyrkogården. Det är gamla familjehemligheter och detaljer kring ett försvinnande 30 år tidigare som kommer fram i ljuset och påverkar nutidens händelser. Den som försvann var en ung tjej och under lång tid var avsaknaden av svar på vad som hänt henne ett trauma i byn. Ni kan säkert tänka er hur mycket spekulationer det gav upphov till. Kvinnan som fått ge namn åt boken är Aino, boende

på Åldersro och ägarens mamma. Aino uppfattar mer än andra människor, hon hör dem som lider, men ingen vill lyssna eftersom hon är på väg in i glömskans dimma. Mer än så tänker jag inte avslöja, resten får bli din egen läsupplevelse.

Efter att magasinet TIMEs lista på tidernas 100 bästa deckare publicerades för två år sedan har Camillas två senaste Fjällbackaböcker fått betydligt bättre recensioner än de tidigare – rätt stora lovord, rentav. Jag spekulerar inte om sambandet, det kan lika gärna bero på att böckerna blivit ännu bättre eller att "deckardrottningen" numera är en etablerad författare och behandlas som en sådan. ■

Bakom masken fanns sextio år av lycka

Isabella von Hofsten – Atlet & Diet

Annika Torevi

Den här boken är en riktig pärla, en överraskande och väldigt nära läsoplevelse. Anna Lagercrantz och Gerhard von Hofstens träffades på en maskerad i mars 1947, hon utklädd till señorita och han till señor – en given anledning att dansa och prata. De blir förälskade och boken innehåller brevväxlingen de ägnar sig åt under det följande året. Anna är kvar i Stockholm och Gerhard jobbar mer än 20 mil bort. Postgången var en annan i efterkrigstidens Sverige, brev förmedlas över natten, det blir många brev.

De träffas visserligen med ojämna mellanrum under den här perioden, men jag slås ändå av hur fort de utvecklar ett samförstånd, egna ordlekar och vågar skoja med varandra. Båda kom från adliga släkter och även om de inte växt upp i de

finaste rummen, delade de ganska säkert en gemensam grund byggd på god uppfostran och den självsäkerhet som kommer med utbildning och tillhörighet i samhället.

Det kunde blivit brev fyllda av outhärdliga (för den icke förälskade läsaren) kärleksbetygelser, men tack vare att detta är två tänkande, betraktande och ytterst stilistiska personer med humor blir det i stället både intressant, charmigt och roligt. Eftersom dottrarna generöst låter oss läsa är det ingen hemlighet att det blev bröllop och ett långt och lyckligt äktenskap med många år i Sälvik. ■

ALLT FÖR DIN BÅT

Vinteruppställning av båtar inomhus
Service & Reparationer (utombordsmotorer)
Miljövänlig båtbottentvätt
Polering & bottenmålning
Upptagning & sjösättning
Stödskyddsmärkning
Installationer av tillbehör
Båtvårdsprodukter
Reservdelar & tillbehör

SKISTAD GÅRD & MARINSERVICE

Björn Larsson, 0768-791133
skistadbat@hotmail.com
Skistad 1, Fjällbacka

MP-MARIN

– din mobila marinservice –

Reparationer • Service • Vinterförvaring
Försäljning & installation av inombordare

vetus Mikael 070-74 74 744 • Fjällbacka

VI HYR UT:

* Verksamhetslokaler *

* Småbåtsförvaring *

* Lager *

Ekelidsvägen
(f.d. Fjällbackahallen)
0736-16 65 42

WIDELIUS MARINSERVICE

FJÄLLBACKA

- Miljövänlig båtbottentvätt
- Vinteruppställning
- Tvätt, polering och bottenmålning
- Upptagning och sjösättning

Norra Hamngatan 10, 457 40 Fjällbacka
Jonatan 0706 310 311 wideliusmarin@fjallbacka.com

Fjällbacka Båt och Bil AB

N 58° 35,886' E 11° 16,9259'

www.fjallbackabatochbil.se

*Vi hjälper till att hitta den båt eller bil ni drömmer om och vill ni sälja så hjälper vi er med det också.
Det blir inte lättare än så.*

Fjällbacka • +46 (0)708 485454 • mats@fjallbackabatochbil.se • fjallbackabatochbil.se

Vinterförvaring • Vårutrustning
Upptagning & sjösättning • Båtmotorservice
Reparationer • Trä och plast
Fritids- och fiskebåtar • Kran 5 ton

OXNÄSVÄGEN 2,
457 40 FJÄLLBACKA

Tel. 0525-310 57
info@fjallbackabatvarv.se
www.fjallbackabatvarv.se

Det stank i somras – Anders Torevi – nu får vi skärpa oss!

Sommaren som gick var, som de flesta andra somrar, i mångt och mycket en varm och go sommar. Men... Någoting hade hänt. Det stank rätt jävligt här och där i Fjällbacka.

Vårt renhållningsbolag Rambo (Regional Avfallsanläggning i Mellersta Bohuslän) har som många andra avfallsaktörer runt om i Sverige infört fyrfackskärl och tvåveckorsintervall på tömningarna. Efter två veckor i en papperspåse i ett sopkärl luktar kräft- eller räkskal lång väg.

Är detta framtiden, kan vi ändra på den eller skall vi anpassa oss till den? Jag tog ett snack med Rambos VD Mats Andresen.

– Fyrfackssystemet med tvåveckorsintervall införs nationellt för att få ner klimatavtrycket. Målet är att minska utsläppen från transporterna med 70% fram till 2030.

– När vi införde detta i Sotenäs fick vi, som nu från Tanum, väldigt mycket klagomål av sotenäsborna av samma anledning. Vi förklarade att erfarenheten från andra kommuner är att man lär sig att hantera matavfallet inom hushållet. Det kommer bli bättre.

– Vi skickade med en text med tips för att minska lukt och flugor och under sommaren som gick fick vi i princip inga klagomål alls i Sotenäs. De hade vant sig vid att hantera det.

Vi får väl hoppas att det kommer att bli så även i Tanum. Inte är vi väl mer korkade än folk i Sotenäs...?

Rambo rekommenderar, liksom våra politiker, att använda ett fack i frysen till sopor under den varmaste tiden på året. Om man sedan lägger ut det i kärlet dagen innan tömning så är det klart att det minskar lukt och flugor. Vi får se till att frysen inte är proppfull med mat under juni, juli och augusti.

– Det är faktiskt ett bra sätt om man har möjlighet till det, säger Andresen

– Om vi skulle öka tömningstakten till varje vecka skulle vi öka klimatavtrycket och kostnaderna kraftigt då vi måste utöka fordonsflottan mycket. Taxorna är en känslig fråga och sedan är det även brist på chaufförer. Det är många faktorer som spelar in.

Men kan man inte bara tömma matavfallet varje vecka undrar den frågvis. Nej, så fungerar det inte. När fyrfackskärlet töms, tömmer man alla facken samtidigt.

Vi får allt bjuda till och lära oss detta. Inte fasiken skall väl gatorna i Fjällbacka lukta värre än i fattiga byar på varmare breddgrader? ■

Svenska Havskräftakademien – Anders Nilsson

Under 2015 bildades den ideella föreningen Svenska Havskräftakademien. Syftet med föreningen är bland annat att:

- Sprida kunskap om havskräftan och dess levnadsbetingelser.
- Marknadsföra och öka intresset för havskräftan, särskilt bland unga.
- Utveckla havskräftan som kulinarisk upplevelse.
- Öka samarbetet mellan fiskare, forskare, restauranger och turistnäringen för utvecklingen av det miljövänliga, kustnära burfisket.

Kalle Kahlman, ordförande

Sedan bildandet har föreningen varje år utom ett år under pandemin, på fredagen före Kristi Himmelfärdsdag, arrangerat Havskräftans dag i Fjällbacka.

Den 30 maj var det dags för årets upplaga av Havskräftans dag vid torget och Centrumbryggan i Fjällbacka. Åtta lokala yrkesfiskare deltog med sina båtar och det erbjöds som vanligt massor

av okokta och nykokta kräftor samt kräftor tillagade på allehanda vis. Efter välkomstord från akademiens ordförande Kalle Kahlman bildades snabbt köer ut till fiskebåtarna på bryggan. Och i vanlig ordning tog alla kräftor snart slut. Vackert väder, duktiga trubadurer ute bland fiskebåtarna och massor av gäster borgade för en härlig dag.

Fisket har varit relativt stabilt under åren berättar Kalle Kahlman. Det finns en viss oro för att den globala uppvärmningen kan komma att påverka fisket framöver. Varmare vatten, förändrade strömmar och eventuella invasiva arter är förhållanden som kan få betydelse.

En helt annan sak är att återväxten av kräftfiskare är dålig. Medelåldern bland fiskarna är ganska hög och ett minskat antal aktiva fiskare kan förstas medföra sämre tillgång till burfångade kräftor i framtiden, vilket främst kommer att märkas på somrarna när efterfrågan är stor. ■

Tång

INREDNING | DAM | BARN
GALÄRBACKEN 7

INSTAGRAM: TANGFJALLBACKA

ROGERS

FJÄLLBACKA

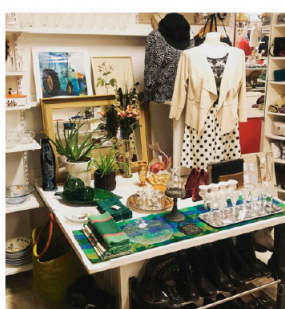
DAM & HERR
GALÄRBACKEN 15

INSTAGRAM: ROGERSFJALLBACKA

JÄRN BODEN

FJÄLLBACKA
JÄRN- & SKEPPSHANDEL

S. Hamngatan 4 • 070-335 68 57 • www.jarnboden.se • fjallbacka@jarnboden.se

FJÄLLBACKA LOPPIS

Följ oss på

Falkevägen 3
fjallbackaloppis@gmail.com

STORT SORTIMENT AV
HATTAR OCH KEPSAR

CERTIFIED STETSON RETAILER

Norra Hamngatan 6, Fjällbacka, 070-773 23 16, 072-888 05 35 | Haga Nygata 19, Göteborg, 031-711 43 11

Klas Alverstedt
0733 34 43 85
Joel Torstensson
0706 43 32 11
info@morhults.se

Västerby Entreprenad & Sten

Specialister på allt gällande utomhusmiljö!

Tanumshede | 0730-64 00 39 | www.vasterbyhtrg.se

KLINGS

snickeri • glasmästeri

0525-333 50
info@klingsnickeri.se

Vi finns i Hamburgsund

För oss är varje mm standard!

www.klingsnickeri.se

- Fönster
- Dörrar
- Fönsterrenovering
- Glasräcken
- Byte av isolerglas
- Lackering kök m.m.

Ditt lokala proffs

Allt inom måleri

0707-992848

saltanmaleri.se

Totalentreprenad · Nybyggnation · Renoveringar

Ring oss gärna! Anton 0725 85 49 95 | Ida 0706 08 02 87
bygg@veberg.se | www.veberg.se

Vi hjälper till med:

- Grusning av vägar
- Sten- och mursättning
- Både natur- och betongsten
- Leverans av bergkrossmaterial

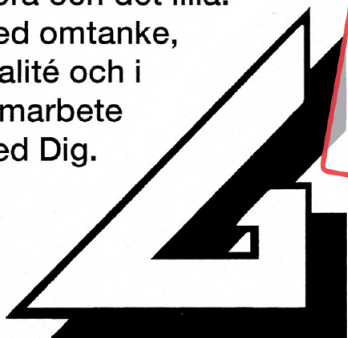
Ring för mer information!

Johnny 073-081 78 71
Stora Anrås 17, Tanumshede
Mellan Tanums och Kville Kyrkor

SNÖKÄTTING JOHNNY

Från tanke till bygge!

Vi utför både det stora och det lilla. Med omtanke, kvalitet och i samarbete med Dig.

Nu med egen städavdelning
Allt inom städ.
Flyttstäd, Hemstäd,
Företagsstäd,
Fönsterputs m.m.
Såklart möjlighet till RUT-avdrag.

Granqvist & Wiman Bygg AB

Fjällbacka · 0525-32030 · www.granqvistwimanbygg.se
info@granqvistwimanbygg.se

Nybyggnation Ombyggnation Tillbyggnation Renoveringar

BRÄCKE BYGG
FJÄLLBACKA
0736-16 65 42

SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Text: Gustav Juliusson • Foto: SSRS

Sjöräddningssällskapet rapporterar

Ännu en sommar är över och de frivilliga sjöräddarna i Fjällbacka konstaterar att det varit en händelserik högsäsong.

Just nu, när vår mest intensiva period på året är slut, passar vi på att öva med våra båtar och utbilda nya sjöräddare. Vi fortsätter med övningar på torsdagskvällarna och söndagseftermiddagarna för att hålla oss i form, samtidigt som vi upprätthåller vår ständiga beredskap för nya larm året om. Vårt arbete är inte slut för att sommaren är det!

Sommaren och hösten har innehållit många larm av varierande slag, allt från sjöräddningar och ambulanstransporter till assistans åt Räddningstjänsten, samt givetvis många uppdrag där vi assisterat våra medlemmar med mindre akuta problem.

Nedan ett exempel på ett av höstens uppdrag, så som våra frivilliga sjöräddare beskrev det i sin uppdragsrapport.

2025-10-09 • Rescue Joakim Hedin - Sjöräddning:

Hummerfiskare som fått något i propellern, tappat manöverförmågan och drev mot klipporna. Vi blev under pågående övning uppropade av JRCC (Sjö- och flygräddningscentralen. *red. anm.*) så vi begav oss direkt mot haveristen. Väl framme låg båten med manskap ombord och slog mot klipporna så vi kopplade bogsertross direkt och drog båten bort från faran. Vi kunde observera stora skador i skrovet, men båten tog inte in något vatten. Efter kontroll bogserade vi hem sällskapet till hemmahamn och återgick till Fjällbacka.

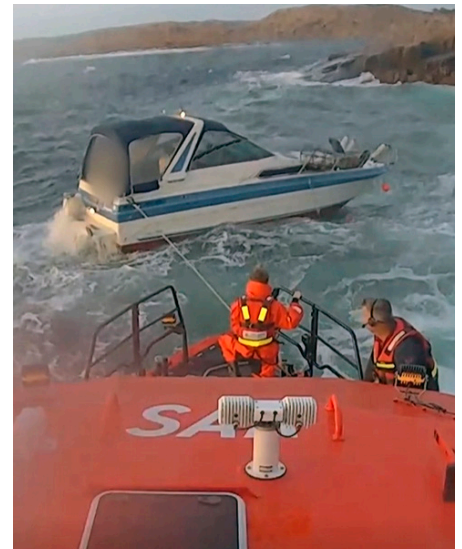
Framme vid haveristen.

Bogsertrossen över och fast.

Alla i säkerhet.

Nu har vi ny stationsledning på RS Fjällbacka

Efter fem år som ledare för Sjöräddningsstationen i Fjällbacka har Lennart Edvardsson valt att lämna över ansvaret till Marcus Broström och Markus Persson. Detta skedde 1 september i samband med ett månadmöte där också regionansvarig Fredrik Löf från huvudkontoret närvarade. Vi tackar Lennart för de här fem åren som stationschef och är väldigt glada att han fortsätter som frivillig sjöräddare hos oss!

Lite info om de nya stationsansvariga:

Marcus Broström (till höger på bilden) har ett långt förflutet som sjöräddare och mycket hög kompetens. Marcus började som 16-åring och var sedan borta några år men kom tillbaka för några år sedan till RS Fjällbacka och är en väldigt stor tillgång för stationen. Marcus är boende i samhället och har kort inställetid.

Markus Persson (till vänster på bilden) har inte lika lång erfarenhet av sjöräddningen men är en mycket kompetent sjöräddare som har visat att han verkligen brinner för detta med att hjälpa sjöfolk. Markus bor i Grönemad men har sitt arbete i Fjällbacka och har möjligheten att rycka ut när det behövs.

Markus och Marcus kommer säkerligen att bli ett bra tillskott för RS Fjällbacka. Med sina förmågor kompletterar de varandra väldigt väl. Vid förfrågan till dem så framförde de att några stora förändringar är inte aktuellt just nu i verksamheten, de behöver bli lite varma i kläderna först. Lycka till! ■

— Ni når alltid stationsledningen på [031-761 42 81](tel:031-7614281) eller rs.fjallbacka@ssrs.se —

Utbildning och övning – för blivande och befintliga sjöräddare

SALTABAD
- GOTHENBURG -

eva
nette

Allégatan 1, Fjällbacka
Nedre långg. 21, Grebbestad

www.evanette.se

**RICHTERS
GÄSTHAMN**

Richters Gästhamn är i första hand anpassad för större båtar.

*Vädersäkra förtöjningar och kraftiga flytbryggor med 15 meter långa gångbara bommar.
El och vatten på bryggan. Serviceanläggning med toaletter, duschar och tvättmöjligheter.*

Även fasta platser för hel säsong – med eller utan sjöbod.

Hamnkaptén Patrick Faure, +46 (0)738 493249, pfaure@aol.com

WWW.RICHTERS.SE

Ska du köpa eller sälja en bit av Bohuslän är vi ett bra val.

ASKENGREN
fastighetsmäklare

Nedre Långgatan 15, Grebbestad • +46 (0)525 36310 • grebbestad@askengren.com • www.askengren.com

Från Kyrktrappan

Daniel Johansson, präst i Tanums Pastorat

Evigheten i barnets blick

Människan är en längtande varelse. Barnen längtar efter julafton, vi längtar efter semester. Det är något härligt i att få längta.

Men advent handlar inte om att stilla vår rastlöshet med fler upplevelser eller fler saker. Advent handlar om att rikta vår längtan – inte mot något, utan mot någon.

Alla längtar efter kärlek. Och kärlek är inte bara något, kärlek är någon. I Bibeln står det att Gud är kärlek. Ytterst sett är alltså vår längtan efter kärlek en längtan efter Gud själv, och den kan bara stillas där.

Vi försöker ideligen fylla evigheten vi bär i våra hjärtan med det förgängliga. Men om vi så gör det i en evighet, lämnar det oss ändå tomma. Prylar är ofta enklare än människor – de kräver inget tillbaka. Men de kan heller inte älska oss.

I kyrkoåret väntar vi nu tillsammans med Maria och Josef på att Jesus ska födas. Kanske väntar du själv ett barn just nu. Det lilla barnet kommer vara mer krävande än en ny mobiltelefon – men i

barnets blick får du också möta något som ingen skärm i världen kan ge: en glimt av evigheten. Ändå dras våra blickar så lätt mot skärmar där vi bara skymtar förgängligheten och våra hjärtan tyngs av meningslösheten.

Gud är kärlek. I julberättelsen ser vi att kärleken inte är en operativ kraft – den blir en människa. Ett barn. Kärleken är högst personlig och vi ser den fullt ut i Jesus, som gav sitt liv och gick allra djupast ned i mörkret för att dra oss upp. Där finns en relation som bär – starkare än någon annan. Relationen till Gud som vill hela det trasiga i våra liv och allra helst våra relationer.

Eftersom kärleken är det vi djupast längtar efter, kan ingen hård julklapp, ingen upplevelse, inget ting i världen stilla den längtan.

Bara en relation kan det.

Bara Kärleken själv.

Ps. Låt oss rikta längtan mot det som består! Fatta beslutet att under resten av året halvera skärmtiden – se dina nära och kära i ögonen istället. ■

Juletid i Fjällbacka med omnejd

11 dec • kl 19.00

Fjällbacka kyrka, Juljazz med Janne Gunér's Trio. Gästsolist: Maria Franksson.

13 dec • kl 17.00

Kville kyrka, Luciatablå med pastoratets ungdomar, under ledning av Patrik Wingård & Johan Hansson Lindström.

19 dec • kl 18.00

Bottna kyrka, Julkonsert med systererna Sofia & Anna Lindström.

24 dec • kl 11.00

Hamburgsunds kyrka, Julkrubba med Per Hammarström & Lena Lösegård Hjelm.

24 dec • kl 17.00

Fjällbacka kyrka, Julbön med Per Hammarström & Maria Franksson. Solosång med Maria.

25 dec • kl 07.00

Kville kyrka, Julotta med Martin Wihlborg & Maria Franksson. Kyrkokören Vox medverkar.

25 dec • kl 09.00

Svenneby kyrka, Julotta med Martin Wihlborg & Maria Franksson. Kyrkokören Vox medverkar.

26 dec • kl 11.00

Bottna kyrka, Annandagen, Högmässa med Martin Wihlborg & Lena Lösegård Hjelm.

27 dec • kl 17.00

Bottna kyrka, Julkonsert med Hera Protopapas & Martin Bucher. Samarbete med Bottna Kulturkyrka.

31 dec • kl 17.00

Fjällbacka kyrka, Nyårskonsert i samarbete med Fjällbacka samhällsförening. Fjällbackafödda sångerskan **Stina Lindberg** underhåller tillsammans med sin sambo **Simon Ljungman**, bl a gitarrist i Augustifamiljen och Håkan Hellströms liveband.

Det blir stämningsfull svensk och engelsk pop i akustisk sättning uppbackad av en ensemble från bygden.

Förköp biljett 50 kr hos **BUTIKEN i Fjällbacka**.

I mån av plats säljes även biljetter vid entrén.

31 dec • kl 17.30

Bottna kyrka, Nyårsbön med Eric Amorelius & Lena Lösegård Hjelm.

6 jan • kl 11.00

Kville kyrka, Trettondedag jul – Gudstjänst med Per Hammarström & Maria Franksson.

coop

Din matbutik i Fjällbacka!

Jasminvägen 2, Fjällbacka Tel. +46(0)10-7470260

 mäklarringen

Vi kan ditt område!

Bohuslän
073-513 38 28
bohuslan@maklarringen.se
Dinglevägen 12, Fjällbacka
maklarringen.se/bohuslan

Du missar väl inte
MIDSOMMARFIRANDET
& **JULMARKNADEN**

MIDSOMMARAFTON **LÖRDAG 1:A ADVENT**

Håll utkik på fjallbacka.com och i sociala medier
Bryggdansföreningen

Fjällbacka Foder Hundköket AB

Lerstens kvarn **Tel: 0525-318 10**

Hundfoder • Mjöl • Jordprodukter • Gräsfrö
Kalk • Utsäde • Lantbruksfoder • Gödning
Jordförbättringsmedel m.m.
Välkomna!

Galleri Grön

KONST AV
PETER ENGBERG OCH OSCAR NORDBLOM
Södra Hamngatan 18 Fjällbacka

DIGITALTRYCK SKYLTAR

och mycket mer.

Till rätt pris!

Nordbloms
TRYCKSAKER AB

Hamburgsund - www.nordbloms.se

TANUMS
KOMMUN

Välkommen till biblioteket i Fjällbacka!

Öppettider 16/6-10/8: Måndagar kl. 15-18, Onsdagar kl. 10-14

Meröppet alla dagar kl. 8-20. Kontakta oss om du vill använda **Meröppet**.

Du når oss på telefon **0525-180 70** eller biblioteket@tanum.se

Besök också vår webbplats bibliotek.ranrike.se

Här finns vi: Nestorsvägen 2 i Fjällbacka, i samma hus som Fjällbacka service

InformationsMedia
i Göteborg AB

031-33 43 780 • informationsmedia.se

KUSTNÄRA KURIOSA

– Saker med historia –

GALÄRBACKEN 7 • 0723-293520

Samhällsföreningen

Text & foto: Gustaf Berggren, ordförande

Ordförandebrev Vintern-våren 2025-2026

Vad har Fjällbacka Samhällsförening varit engagerad i under sommar och höst?

Den 26 juli arrangerade vi en operakonsert på scenen vid Ingrid Bergmans Torg. Charlotta Huldt, som är knuten till "Strömstad Operan" som mezzosopran, planerade en turné bl a längs Västkusten och föreningen blev tillfrågad om att arrangera en föreställning. Charlotta framförde ett urval av operastycken och andra kända sånger. Publiken fick också önska låtar och det hela var väldigt uppskattat.

▲ Charlotta Huldt och ▼ Trollkarlen Martin

Trollkarlen "Martins Magiska Värld" roade både barn och vuxna från scenen på Badholmen den 9 augusti, för andra året i rad. Trollkarlen engagerade flera barn i sina magiska trick.

Föreningen har inhämtat erfarenheter från sommaren i Fjällbacka som har framförts till Tanums kommun. En av synpunkterna var att städning av toaletterna på Badholmen behöver förbättras och önskemål finns om fler/större papperskorgar på holmen.

Samhällsföreningen är föreningen där alla mantalsskrivna i Fjällbacka är medlemmar.

Facebook-gruppen är däremot öppen även för "utomsocknes". Passa på och gå in och diskutera hur Fjällbacka ska fortsätta vara ett fantastiskt samhälle!

Kontakta gärna ordföranden:
Gustaf Berggren: Tel: 070-399 28 77
Mail: gustaf.berggren.01@gmail.com

I styrelsen för 2026 sitter:

Gustaf Berggren, ordförande.

Agneta Blomqvist, vice ordförande/sektererare.

Carina Bjurström, kassör.

Ledamöter: Stefan Jarnedal, Mikael Bååth,
Andreas Karlsson och Elin Torstensson.

Suppleanter: Anneli Olsson och Martina Olsson.

Samhällsföreningens årsmöte var den 25 november. Styrelsen tog ett nytt grepp och inledde årsmötet med ett studiebesök på Tetra Pak Inventing. Ambitionen var att öka kunskapen om företagets verksamhet och utveckling för att fortsatt vara en konkurrenskraftig arbetsgivare i Fjällbacka. Därefter hölls årsmötet i Fjällbacka Församlingshem. Föreningens styrelse har fått en annan sammansättning eftersom kassören, Karin Darpö avgick efter mer än två decennier i styrelsen. Karin har varit engagerad och iderik, hon var även under en period föreningens ordförande. Som nuvarande ordförande framför jag ett varmt TACK till Karin för alla hennes år, som har bidragit till Fjällbackas utveckling och trivsel. Du kan se den nya styrelsen på www.fjallbacka.com/samhallsforeningen.

Året avslutas traditionsenligt med nyårskonsert i Fjällbacka kyrka. Musikarrangemanget framförs av Stina Lindberg och Simon Ljungman. Stina är uppvuxen i Fjällbacka, men verksam i Göteborg som pedagog, artist och låtskrivare. Hon driver även projektet "Stina med musik" som bland annat hörs i radio P4. Simon är gitarrist, låtskrivare, sångare och körledare samt medlem i bandet "Augustifamiljen", som tidigare var husband i "På Spåret". Simon är också gitarrist i Håkan Hellströms kompband. Stina och Simon kommer bjuda på en stämningsfull kväll med både tidlösa klassiker i egen tolkning och egenskrivna låtar.

Önskar er alla en GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR. ■

Aktiviteter I FJÄLLBACKA

Badholmen

30 Juni - 8 Augusti
Måndag - fredag

Yoga kl 8.00

Styrka/ kondition kl 9.00

Hälsan i Fjällbacka

Aspelidsvägen 2

Träna i vårt gym
och gruppträning!

Skärgårdsturer!

från Ingrid Bergmans torg
M/S Miras dagliga turer
tar dig genom en av
världens vackraste vildmarker.
Hör skepparn berätta
om skärgårdslivet förr i tiden.

Bli yrkesfiskare för en dag!

Heldagstur med M/S Mira
som ger dig en genuin inblick
i hur det är att vara kräftfiskare
i Sveriges vackraste skärgård.

halsanifjallbacka.se 070-265 79 76 • msmira.se 070-340 75 50

malinsvintage.se
Holmarna 1, 45743 Fjällbacka
0707-20 44 56

Malins Vintage & Antikhandel

TANUM
SHOPPINGCENTER

Hela familjens köpcenter

30 BUTIKER & RESTAURANGER
80 ELBILSLADDARE 🚗 **FRI PARKERING**
ÖPPET: MÅN-FRE 10-19. LÖR-SÖN 10-17. COOP 8-21.

Krukmakeri • Galleri • Konsthall
Ett bohusslänskt hantverk!
Se vår hemsida för öppettider

Solhem Krukmakeri
Rabbalshede | solhem.eu

Robin
0707 398908
rofonsterputs.se

RO

FÖNSTERPUTS & STÅD

0707-39 89 08 www.rofonsterputs.se

**UTFÖRSÄLJNING
AV DE SISTA
BÖCKERNA**

Över 1000 sidor med bilder och berättelser
om Fjällbacka och dess invånare.
Ett måste för alla fjällbackavänner.

Kontakta
Mikael Westerberg
070 685 42 99

499.-
ord. 850.-

Boken utgiven: 2012 06 22
på Westerbergs förlag.

NYTTODATA

Hos oss på Aspelidsvägen 1,
har vi det mesta inom IT.
Datorer, skrivare, butikslösningar,
MS 365, hemsidor, nätverk & säkerhet.

Lokalproducerad IT

Vid digitala tjänster, lagrar vi datan hos
oss. **Så lokalt det bara kan bli!**

FJÄLLBACKA 0525-644 00

Välkomna önskar
Susse, Mikael,
Madelene, Paul,
Emil, Kentia, Jacob
Reino & Tommy

www.nyttodata.se

www.ahoyohoj.com

AHOY OHOJ

En hemsida som samlar lokala kustnära upplevelser

Hyr: Bil • Släp • Skylift

Aspen akrylatbensin
Bilvårdsprodukter
Motorolja
Tvåtaktsolja, bil & båt
Bil- & båtbatterier

ASPEN SONAX
Turtle wax

MACKEN
Fjällbacka • 0525-31088

Lottovinst 26/4
1 000 000

Gammal är äldst

Text: Anders Torevi • **Foto:** Scomber scombrusis

Årets alla pristagare.

Segraren Lars-Åke Olsson och Linus Bogesjö i tävlingsledningen.

Då var det åter dags för Lars-Åke Olsson att vinna Makrill VM. Yrkesfiskaren från Långsjö har varit med från början, segrade 1993 och 1994 och 32 år senare gör han alltså om bedriften!

"Det var mycket Långsjö i år" löd rubriken i Fjällbacka-Bladet 2023 och 2024 stod det "Vänersborg gällde i år". Det verkar som det bor "feskne folk" på dessa orter, det syns i årets resultat. Huvudklassen: 1:a Långsjö och 2:a Vänersborg. Bästa motsatt kön: Vänersborg. 2:a i Juniorklassen, bästa yrkesfiskare och första fisk: Långsjö.

Väderutsikterna dagarna innan var lite skakiga men det blev underbart väder vid Källå (Källan) som platsen mellan Korsö, Kalvö och Fotstilen kallas. De 264 deltagarna (varav 80 kvinnor och 26 juniorer) fick njuta av platt vatten och rätt bra fiske med tanke på sommarens annars skrala makrilltillgång.

Nytt för i år var livestreaming på nätet från fiskeplatsen, sändningen visades även på en skärm på Bryggan, ett pilotprojekt som fungerade och det lär bli visning på en ännu större skärm

nästa år. 56 sponsorer såg till att det blev ett riktigt rejält prisbord, precis som vanligt. ■

2025

Huvudklassen:

1. Lars-Åke Olsson, Långsjö. 24 st - 6165 g.
2. Tomas Molin, Vänersborg. 12 st - 3310 g.
3. Johan Lund, Löddeköpinge. 10 st - 3650 g.
4. Oscar Mejving, Tenhult. 9 st - 2759 g.
5. Erik Eriksson, Ljungkile. 8 st - 2630 g.

Juniorklassen:

1. William Klarqvist, Fjällbacka. 1 st - 549 g.
2. Nils Kågeland, Långsjö. 1 st - 407 g.
3. Hilda Granqvist, Rabbalshede. 1 st - 225 g.

Bästa motsatta kön: Katarina Molin, Vänersborg. 8 st - 2604 g.

Första fisk: Nils Kågeland, Långsjö. 57 sek.

Största fisk: Magnus Mazetti, Partille. 835 g.

Bästa utlänning: Tom Schreiber, Bremen Tyskland. 6 st - 215 g.

Bästa yrkesfiskare: Lars-Åke Olsson, Långsjö. 24 st - 6165 g.

Lagtävlingen: "Skånepågarna", Skåne - 21 st. 6922 g.
Daniel Rydala, Peter Wolf, Johan Lund.

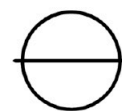
Mest udda fångst: Camille Edlund, Grebbestad. Taggmakrill.

Kristiansson
BILab

Autoexperten

Allbilsservice & Försäljning

Fjällbacka • Telefon: 0525-310 96

FJÄLLBACKA TENNIS & PADEL

Välkommen till vår nyupprustade anläggning med många nyheter!
Öppettider för sommaren hittar ni på vår hemsida: www.minigolfen.se

Padel och Tennis är öppet för säsongen, bokningar görs på MATCHI.SE

Bensin och Diesel i Fjällbacka

I samarbete med DNP

2sea4U EVENT

Hos oss kan du hyra, köpa, provpaddla.
Försäljning av nya kajaker och roddbåtar

Norra Hamngatan 38, 45740 Fjällbacka
Tel: +46(0)72-318 44 84 +46(0)70-585 70 01
info@2sea4u.com
www.2sea4u.com

 PLÅTSLAGERI

FJÄLLBACKA AB
www.rsplat.se

0703-75 63 30 Rikard Schwyzer 0703-75 66 22 Robert Schwyzer

SVEDBOM & CO • PIA&PER • TI SENTO • CATWALK • DACAPO

NORDHOLMS
UR & GULD

Etabl. 1934

Nedre Långgatan 42, Grebbestad • nordholms@live.se

Tel. 0525-101 38 •   [nordholmsurochgold](https://www.instagram.com/nordholmsurochgold)

Vi har egen reparationsverkstad för klockor och smycken.

Tis-Fre 10-18, lunch 13-14 | Lörd 10-13 | Sön-Mån Stängt • Välkomna!

Vi köper ert gamla guld!

EIK • COUR DE LION • HEIRING

PER BORUP • GUL • BLOMDAHL

SCHALINS RINGAR • SEIKO • GENSE • LORUS • GANT • RAY-BAN

amasiko ab
tull- & redovisningsbyrå

Din kompletta ekonomipartner

www.amasiko.se

Amasiko AB, Ekelidsvägen 5, Fjällbacka
070-667 18 35 • david.ekroth@amasiko.se

LEDIGA LOKALER

• **Kontor** fr. 18 kvm

• **Kontorshotell** inkl. internet, skrivare, m.m.

• **Lager med hög takhöjd** fr. 120 kvm
fiberanslutning i både kontor och lager, inhägnad gårdsplan

Vetteberget
Fastighets AB

vetteberget@vetteberget.se
Ekelidsvägen 5, Fjällbacka

Stor disk med färsk fisk!

Välkomna

SNAR
BAR

Krog i gamla fiskmottagningen.
Uteservering på Fiskebryggan.

Det är kul med golf!

Text: Annette Dahlemar • **Foto:** Fjällbacka GK

Intresset för golf ökar i hela Sverige och under 2025 syntes en markant ökning i antal spelade ronder och antal medlemmar. På Fjällbacka Golfklubb ser vi samma utveckling, vi har haft ännu en säsong med mycket spel på vår bana. Det totala antalet spelade ronder är fler än förra året och antalet tävlingsstarter är rekordmånga. Vi ser även en ökad tillströmning av medlemmar och deltagare i våra träningsverksamheter. Det är särskilt glädjande att vi på juniorsidan haft en ökning av både killar och tjejer i våra träningsgrupper. Detta är bla ett resultat av vårt kontinuerliga samarbete med skolor inom vårt närområde, samt satsningar på tjejgrupper.

Fjällbacka Golfklubb arrangerar många olika typer av tävlingar under säsongen och det finns många möjligheter att tävla både individuellt och i lag. Att detta är ett uppskattat upplägg syns inte minst på att de klubbävlingar som under 2025 hade flest deltagare var:

- KM Foursome (72 par)
- Putting Championship (72 deltagare)
- Hummergolven (108 par)
- Älggolven (62 deltagare)

Fjällbacka GK håller ställningarna

2025 var ett framgångsrikt år för våra seniorlag, som med starka insatser i distriktets seriespel vann både D-22, D-60 och H-80. Stort grattis till er alla!

Därutöver är vi stolta över att Fjällbacka GK utsågs till Årets DM-klubb inom distriktet – för tredje året i rad.

Ombyggnation av hål 11 och 12 – status

Uppbyggnad av nya greener på hål 11 och 12 gjordes förra hösten och i våras såddes greener och greenområde. Sedan dess har fokus varit att få gräset att växa på önskat sätt på dessa ytor.

I dagsläget ser de nya greenerna och respektive greenområde mycket bra ut. Nästa steg är att färdigställa ny tee på hål 11 och att hålla tummarna för gynnsamt väder så att gräset på våra nya fairways kan växa till sig inför nästa säsong.

Välkommen till oss!

Fjällbacka GK har öppet året om för träning och lektioner. Driving rangen har belysning och infravärme vilket möjliggör träning trots kyla och mörker. Banan är öppen för spel så länge det är frost- och snöfritt. För aktuell information om banstatus, träning och lektioner, se vår hemsida www.fjallbackagk.se. ■

▲ Ökad tillströmning av både tjejer och killar till våra junioraktiviteter.

◀ Stort antal deltagare i årets Partner & Sponsor-golf

Bra uppslutning i alla åldrar i samband med Putting Championship

Riktigt fin grästillsväxt på 12:ans nya green och greenområde ▼

Från SSN till SM – när bredden blev till spets

 Text: Harald Freytag • **Foto:** Harald Freytag & Thomas Collin

Varje sommar fylls Segelsällskapet Norderviken av barn och ungdomar som tar "sina första steg" på vattnet. Här lär man sig båtvetet, respekt för vädret och att ta hand om varandra – färdigheter som följer med långt utanför bryggan. I år fick vår breda verksamhet dessutom tydlig spets: fyra fjällbackafostrade optimistseglare stod på startlinjen när Junior-SM avgjordes i Ystad den 23–24 augusti.

Under högsommarregattan den 19 juli fick vi återigen många långväga besökare och våra SSN:are fick mäta sina krafter med både landslagseglare och internationella deltagare, vilket gav mersmak.

Sommarens seglarskola bjöd på nybörjar- och fortsättningskurser i Optimist, tvåmansjollen RS Feva och vår större C55. Nytt för i år var också en kappseglingskurs på grön fördjupningsnivå. Där tränade vi starter, bana och taktik; de yngre sög åt sig tips från både våra duktiga instruktörer och mer tävlingsvana kompisar. Resultatet blev en positiv spiral där alla höjde sig.

När sommaren gled mot sensommar tog satsningen fart på allvar. Nykorade klubbmästaren Clara Willstrand (13) och Henric Freytag (14) seglade i ordinarie SM-klass i Optimist. Båda stod för mogna insatser med flera topp-20-placeringar under de sex racen. Eftersom man måste fylla 12 under året för att segla i ordinarie SM, ställde våra 11-åringar Wilma Billberg och Philip Leichel upp i Coming Stars – ett perfekt första steg in i de riktigt stora fälten. Båda gick i mål i samtliga race och knep dessutom varsin stark 5:e-plats i ett delrace.

Förväntansfulla inför sitt första SM och Coming Stars. Från vänster till höger: Philip, Clara, Wilma och Henric.

Ystad bjöd på byiga vindar och havssjö från öppet vatten – en annan typ av utmaning än våra hemnavatten. Just därför blev helgen så värdefull. Att rigga om för skift, hitta farten i vågor och våga fatta egna beslut i stora startfält är erfarenheter som gör skillnad nästa gång startklockan piper.

Inte bara optimist

Våra ungdomar vågar också byta klass. Efter fjolårets imponerande 13:e plats på RS Tera-SM tog Lo Collin (14) i år steget till den större och snabbare RS Aero. Trots bara några veckors insegling i den nya båten stod Lo på startlinjen när SM seglades i Ljungskile första septemberhelgen och lillasyster Liv (12) tog över RS Tera-båten och lyckades knipa ett SM brons i sin klass.

Segling är en härlig sport som engagerar alla åldrar vilket inte minst märks i vår duktiga ILCA (aka Laser) grupp, där flera av våra äldre medlemmar under året presterat i både nationella och internationella tävlingar.

Bakom varje leende seglare finns instruktörer som planerar, föräldrar som kör och lagar, funktionärer som lägger bana och sponsorer som gör det möjligt att hålla i gång verksamheten. Den gemenskapen är vår superkraft och vill gärna bjuda in dig att bli en del av seglarfamiljen.

Nästa säsong öppnar vi seglarskolan igen med nybörjar- och fortsättningsgrupper i Optimist, RS Feva och C55 samt kappseglingkurs på grön och blå nivå för dig som vill prova starter,

Liv och Lo under RS-SM.

bana och taktik i trygg miljö. Bland många fantastiska ungdomar kommer du även kunna träffa bl.a. Clara, Henric och Lo som stöttar våra utbildade instruktörer som hjälpinstruktörer och delar med sig av sina erfarenheter. Håll utkik på www.norderviken.se för datum och anmälan – platserna brukar gå åt snabbt. Välkommen ner till bryggan! ■

Bild från en härlig sommarkväll med några utav våra många glada seglare och funktionärer efter en torsdags poängsegling.

Bli medlem i SSN

Vill du fortsätta stötta SSN med ditt medlemskap?
Scanna QR koden eller maila följande till ansokan@norderviken.se

- Namn
- Personnummer (12 siffror)
- Adress
- Email
- Telefonnummer
- Enskilt medlemskap eller Familjemedlemskap

Vid familjemedlemskap maila alla personuppgifter på de som ingår i familjen.

RUM MED HAVSUTSIKT – BADSTRAND – CAFÉ – BASTU – KONFERENS FÖR SMÅ GRUPPER

Glass hela sommaren!

BADHOLMEN
Vandrarhem

Fjällbacka
+46(0)525-32150
www.turistenvast.se

MARINAN RICHTERS
erbjuder havsnära boende,
mat och dryck, privata
fester för sällskap.

www.richters.se
marinan@richters.se
+46(0)525 311 00

ACKES
SINCE 1969

Fjällbacka Pensionat
& Vandrarhem

Centralt och lugnt läge.
Nära till restauranger, hav & bad,
skärgårdsbåtarna och busshållplatsen.
31 bäddar - Öppet hela året

Tel. +46 (0)525 32880
fjallbacka@bokarum.nu • www.fjallbacka.bokarum.nu

La Belle Vie

BISTRO & BAR

Tel. 070 783 67 10 • Ingrid Bergmans Torg 2
www.labellevierestaurang.com

MAT

- en kulinarisk resa runt jorden
Skärgårdsrestaurang Mamsell
Italienskt på Grano
Sydamerikanskt på Asado

RUM

21 rum inspirerade av
Kapten Klassens resor och
världsvida äventyr

Galärbacken 2, 457 40 Fjällbacka +46 525-31500 info@shfjallbacka.se www.shfjallbacka.se

Bryggan
FJÄLLBACKA

EVERTS
TAPASBAR
FJÄLLBACKA

THE
HARBOUR HOUSE
HAMBURGSSUND
FJÄLLBACKA

★ MATILDA ★

BRYGGANS
Café & Bistro

PIANOBAREN
by Bryggan

CLOSED
GROG & PLEASURE

0525-76 50 20 | reception@brygganfjallbacka.se
www.brygganfjallbacka.se

VÄDERÖARNA

Öppet
året runt!

Boende, mat, färska skaldjur, konferenser och salta bad

Väderöarkipelagen, en samling av 365 öar och kobbar ute i väst. En fantastisk plats i en unik miljö skapad av naturens krafter. Storm, kuling, saltet som yr i vinden vinterbad, solens värme, stillhet, vågornas ljud... och med fantastisk mat och vedeldade badtunnor fyllda med uppvärmt saltvatten, så är det bara att njuta!

info@vaderoarna.com • www.vaderoarna.com • Tel: +46 (0)525 32001

Hemsida

Instagram

TOURIST BOAT

För
1-12
pers.

Båttaxi året runt

CHARTER

- SKÄRGÅRDSTUR
- TUR TILL VÄDERÖARNA
- SÅLSAFARI
- HUMMERFISKE på hösten

- BÅDTUR
Hitta en egen badstrand
- SOLNEDGÅNGAR
En tur för alla romantiker
- KROGTAXI
Ta havsvägen till krogen

Vi hämtar upp dig
längs tanumskusten

Foto: Christian Grau

Fjällbacka Skärgårdstjänst
+ 46 (0)738-49 32 49 • pfaure@aol.com

PROVSMAKNING

av Kvarnbergets Destilleris produkter

Vi tar emot grupper om 6-10 personer i våra lokaler och berättar om historiken, produktionen och därefter blir det provsmakning.

För mera information:
Linda Hoheisel 0703206025

Fjällbacka Gin finns på Systembolaget Grebbestad - övriga sorter går att beställa: millgin.se

PLOCKBODEN

Ett av livets goda ting!

Glada Hörnet • Fjällbacka

VÄLKOMMEN TILL EN OSTRONUPPLEVELSE
PROVA VÅRA UPPLEVELSEPAKET

KALVÖ OSTRON

FÖR INFORMATION
OCH BOKNING:
0707 46 79 70
KALVOOSTRON.SE

FJÄLLBACKA CAMPING

Tel +46 (0)525-314 90 | info@fjallbackacamping.se | www.fjallbackacamping.se

Det finns fotografier runt om i Sverige som av någon anledning varit med och dokumenterat Fjällbacka, ibland är det svårt att veta varför. Denna underbara bild hittade jag på Digitalt Museum - Östergötlands Museum. Fotografen är Per Ivar Lindvall (1854-1929), lektor på Kalmars läroverk och anledningen till att bilderna finns på Östergötlands Museum är att hans dotter avled i Linköping 1975 och efterlämnade pappans bildsamling. Påskriften till denna bild var: *En kampf stretar uppför en av Fjällbackas många backar. Foto: 1914.* Jag har ändå sett många gamla, lokala bilder, men hade ingen aning om att *gamla posthuset* hade ytterligare en taksektion med vacker snickarglädje. Lindvall tog två intressanta bilder till i Fjällbacka, men de återkommer vi till senare, som en *cliff hanger!*

